II zjazd niemcoznawców

Wrocław, 21-23 listopada 2013

Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich
im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego

II Zjazd Niemcoznawców
21–23 listopada 2013

pod patronatem
Sekretarza Stanu, Pełnomocnika Prezesa Rady
Ministrów ds. Dialogu Międzynarodowego
Władysława Bartoszewskiego

Redakcja
Alicja Kuropatwa

Wrocław 2013

Szanowni Państwo

Stosunki polsko-niemieckie to przedmiot zainteresowania nie tylko polityków, ale i temat który przyciąga uwagę opinii publicznej w naszym kraju. Wzajemne relacje mają obecnie niezwykle wysoki poziom i postać wielopłaszczyznowych powiązań i kontaktów. Ważną w nich rolę odgrywają środowiska naukowe obu krajów, wnoszące duży wkład do dzieła poznania sąsiada. Polskie badania niemcoznawcze, kierunek naukowy mający długą tradycję, od ponad dwóch dekad przeżywają okres szczególnego rozwoju. Jego przejawem jest nie tylko liczba projektów i publikacji, ale i różnorodnych spotkań naukowych. Najwyższą wśród nich rangę mają zawsze kongresy interdyscyplinarne, integrujące całe środowisko. Toteż pragnę serdecznie pogratulować ponownej organizacji II Zjazdu Niemcoznawców przez Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Cieszę się, że problematyka niemiecka wciąż popularyzowana jest i pogłębiana naukowo w murach wielu uniwersytetów i placówek naukowych. Pamiętając o Zjeździe Niemcoznawców, który odbył się trzy lata temu i spotkał się z dużym uznaniem, i tym razem przyjąłem propozycję objęcia honorowego patronatu nad tą inicjatywą.

Życzę jej, by nadal dobrze się rozwijała i była stałym punktem na mapie wydarzeń naukowych. Mam nadzieję, że tegoroczny Zjazd będzie – jak i poprzednio – dogodną okazją do ożywienia dyskusji na temat problemów polsko-niemieckich, platformą spotkań i nawiązywania kontaktów oraz miejscem kiełkowania nowych pomysłów i projektów. Bardzo tego potrzebujemy, gdyż nawet najlepsze stosunki polityczne kultywowane na szczytach władzy, stale wymagają rozbudowanego zaplecza, wspierającego i rozwijającego je na wielu polach: relacji gospodarczych, społecznych, kulturalnych, czy po prostu międzyludzkich.

Władysław Bartoszewski
Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Prezesa Rady
Ministrów ds. Dialogu Międzynarodowego

Słowo wstępne

Relacje polsko-niemieckie decydująco wpływają na stan naszych stosunków z sąsiednimi narodami, ale także wyraźnie określają naszą pozycję w Europie. Od już ponad 20 lat mamy rzadką w historii okazję budowania dobrych i wielopłaszczyznowych dwustronnych kontaktów. Dużą wagę przywiązujemy do upamiętniania rocznic wydarzeń historycznych. Czołowe miejsce wśród nich zajmuje oczywiście data wybuchu II wojny światowej. z perspektywy polsko-niemieckiej coraz większego znaczenia powinna jednak nabierać rocznica przemian politycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, zapoczątkowana wydarzeniami w Polsce w 1989 r. To w tych latach położono podwaliny pod nową jakość współpracy narodów i stworzono warunki do lepszego poznania się, zbliżenia i stopniowego przezwyciężania dziedzictwa „złej przeszłości".

W proces ten zaangażowanych było i jest wielu ludzi, począwszy od polityków a skończywszy na młodzieży, uczestniczącej w szkolnych i studenckich wymianach. Swój niebagatelny udział w polsko-niemieckim dialogu mają również naukowcy obu krajów. Wrocław należał i należy do czołowych ośrodków takiej aktywności.

Trzy lata temu otwierając i Zjazd Niemcoznawców podkreśliłem w swoim przemówieniu, że „polsko-niemieckie sąsiedztwo należało i należy do najważniejszych elementów europejskiej układanki", że stosunki polsko-niemieckie są współcześnie bardzo intensywne, a „zainteresowanie w Polsce zachodnim sąsiadem powinno być proporcjonalne do jego znaczenia dla nas, ale i dla Europy". Opinia ta dziś może być tylko powtórzona. Dodałbym jeszcze, że w obliczu europejskiego kryzysu, gdzie trwa walka głównie o sprawy narodowe, a bilateralne stosunki nieraz schodzą na tor boczny, w szczególności nie możemy zapominać o tym, co zostało wypracowane przez ostatnie lata.

Jestem przekonany, że II Zjazd Niemcoznawców, który odbędzie się na Uniwersytecie Wrocławskim w dniach 21–23 listopada 2013 r. będzie doskonałym

wydarzeniem umożliwiającym ożywienie zainteresowania sprawami niemieckimi. Wezmą w nim udział nie tylko wybitni naukowcy różnych dyscyplin, którzy od lat zajmują się problematyką niemiecką, ale również najmłodsze pokolenie badaczy, wyznaczające nowe trendy i kierunki w badaniach i współpracy. Mam nadzieję, że dzięki tej inicjatywie zarówno studenci, jak i doktoranci zaktywizują swoje zainteresowania na polu pogłębiania wiedzy o sąsiedzie zza Odry i jej upowszechniania w naszym społeczeństwie.

Cieszę się bardzo, że jedna z najmłodszych jednostek Uniwersytetu Wrocławskiego, jakim jest Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta jest ponownie organizatorem Zjazdu Niemcoznawców we Wrocławiu. Życzę, aby Zjazd odbił się głośnym echem nie tylko na uczelni, ale również w regionie, w Polsce i Niemczech. Nasze miasto jest metropolią o długiej i wielonarodowej historii, niemało jej rozdziałów stworzyli Niemcy i Polacy. Takie otoczenie, pełne odnośników do przeszłości, ale i teraźniejszości, jest wspaniałym, pobudzającym miejscem dyskusji i dialogu.

Życzę Państwu twórczej wymiany myśli i ciekawych nowych kontaktów i pomysłów.

Prof. dr hab. Marek Bojarski
Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego

Rada Programowa

- Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, Prof. dr Marek Bojarski (przewodniczący)

- Prof. dr hab. Dieter Bingen (Deutsches Polen-Institut Darmstadt)
- Prof. dr hab. Włodzimierz Borodziej (Uniwersytet Warszawski)
- Prof. dr hab. Romuald Gelles (Uniwersytet Wrocławski)
- Prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź (Uniwersytet Śląski)
- Dr Agnieszka Łada (Instytut Spraw Publicznych w Warszawie)
- Dr Łukasz Kamiński (Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie)
- Basil Kerski (Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku)
- Prof. dr hab. Zbigniew Kurcz (Uniwersytet Wrocławski)
- Prof. dr hab. Hubert Orłowski (Instytut Zachodni w Poznaniu)
- Prof. dr hab. Jan Rydel (Europejska Sieć Pamięć i Solidarność, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)
- Prof. dr hab. Andrzej Sakson (Instytut Zachodni w Poznaniu)
- Antje Schlamm (DAAD)
- Prof. dr hab. Włodzimierz Stępiński (Uniwersytet Szczeciński)
- Prof. dr hab. Krzysztof Wójtowicz (Uniwersytet Wrocławski)
- Prof dr hab. Andrzej Zawada (Uniwersytet Wrocławski)
- Prof. dr hab. Rościsław Żerelik (Uniwersytet Wrocławski)

oraz z ramienia głównego organizatora:

- Prof. dr hab. Ireneusz Karolewski (CSNE)
- Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz (CSNE)
- Prof. dr hab. Marek Zybura (CSNE)

Komitet Organizacyjny

- Dr Andrzej Dębski
- Prof. dr hab. Ireneusz Karolewski
- Mgr Agnieszka Kapuściarek
- Dr Edyta Kotyńska
- Mgr Joanna Kulig-Nowacka
- Mgr Alicja Kuropatwa
- Mgr Mateusz Matuszyk
- Mgr Tomasz Moskal
- Dr Elżbieta Opiłowska
- Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz
- Mgr Tomasz Sikora
- Mgr Monika Sus
- Dr Dariusz Wojtaszyn
- Dr Łukasz Wolak
- Dr Mirosława Zielińska
- Prof. dr hab. Marek Zybura

oraz:

- Nastya Bagenskaya
- Patrycja Biziorek
- Iryna Bohach
- Joanna Czykałko
- Anna Dąbrowska
- Natalia Dernowska
- Anna Duda
- Anna Dziedzic
- Malwina Filipiak
- Martyna Gruba
- Kateryna Hil
- Klaudia Janiak
- Aleksandra Korczyc
- Justyna Łankowska
- Michał Łozdowski
- Adriana Matyszczuk
- Jaśmina Milewska
- Marta Miśkowiec
- Aneta Mrozowska
- Karolina Mrozowska
- Max Petrenko
- Daria Sala
- Ewa Strankowska
- Michał Szczepaniak
- Marek Szwiec
- Ewelina Szydłowska
- Paweł Szymański
- Remigiusz Tomala
- Ola Wieczorek

Exposé Zjazdu
(Nie-) znane Niemcy?
II Zjazd Polskich Niemcoznawców

Stosunek Polaków do Niemców zmienił się bardzo wyraźnie w ostatnich 20 latach. Przeszliśmy drogę od niechęci i obaw do postaw neutralnych i przyjaznych. Relacje dwustronne przyjęły postać dojrzałego sąsiedztwa. Zmiany te potwierdzają wyniki różnych badań ankietowych. Polacy nie widzą w swym sąsiedzie zagrożenia, nie mają obaw przed nieprzezwyciężoną sprzecznością interesów, a traktują go jako ważnego partnera w targanej różnymi kryzysami Europie.

Są w tej sytuacji pewne elementy paradoksalne. O ile przed laty stosunek Polaków do Niemców był niechętny, czy pełen dystansu, to stan wiedzy o zachodnim sąsiedzie, jego historii, kulturze czy gospodarce, jak i znajomość języka były wcale niemałe. Z pewnością duży wpływ na to miało nie tylko doświadczenie historyczne, ale i wysiłki instytutów badawczych, które zajmowały się sprawami niemieckimi. Prowadziły one szeroką działalność wydawniczą. Redakcje głównych polskich dzienników i periodyków miały na zachodzie swych korespondentów, a tematy związane z Niemcami często pojawiały się w mediach.

Od kilku lat obserwujemy spadek zainteresowania sprawami niemieckimi. Większość instytutów niemcoznawczych boryka się z różnymi problemami, często zmieniły swój profil na europejski, by móc dalej funkcjonować. Zmalała ilość publikacji o Niemczech, także tych popularnonaukowych. Nadal brak jest nowoczesnego kompendium wiedzy o współczesnych Niemczech, niemieckiej polityce, kulturze i gospodarce. Redakcje gazet wycofały swoich korespondentów. Można mieć wrażenie, że polskie media reagują na naszego sąsiada jedynie w sytuacjach skrajnych, kiedy w mediach pojawiają się kontrowersyj-

ne wypowiedzi lub programy telewizyjne, które Polaków mogą szokować lub oburzać. Nierzadko są to kwestie historyczne, czy sprawy związane z niekorzystnymi stereotypami. W mediach pojawiają się wtedy dość jednostronne sądy o Niemcach, ich poglądach. Ma to jednak niewielki wpływ na trwający od połowy lat 90. wspomniany trend coraz cieplejszego oceniania Niemców i Niemiec.

Jaki jest obecny poziom wiedzy Polaków na temat Niemiec? Jak można wykorzystać pozytywny stosunek Polaków do sąsiadów zza Odry i zachęcić ich do bardziej intensywnego poznawania Niemiec? Za pomocą jakich instrumentów można to osiągnąć? Jaka jest rola w tych działaniach badaczy i badań? Jakie nowe tendencje w badaniach niemcoznawczych można wskazać?

Odpowiedź na te i wiele innych pytań będziemy chcieli znaleźć podczas II Zjazdu Polskich Niemcoznawców, który odbędzie się we Wrocławiu w dniach 21–23 listopada 2013 r. Już pierwszy zjazd, który odbył się przed trzema laty, przekonał nas, że formuła ta jest atrakcyjna i służy pogłębionej wymianie poglądów i lepszej komunikacji. W pierwszym spotkaniu uczestniczyło ponad 300 osób z całej Polski. Prawie 50 doktorantów wzięło udział w forum, które specjalnie dla nich zorganizowano. Efektem Zjazdu było zacieśnienie współpracy między różnymi instytucjami oraz badaczami. Opublikowane po Zjeździe materiały cieszą się sporym zainteresowaniem. Sympozjum stało się więc doskonałym forum dla polskich badaczy różnych dyscyplin, którzy od lat zajmują się problematyką niemiecką.

Celem drugiego Zjazdu jest z jednej strony podsumowanie badań w różnych dyscyplinach naukowych, z drugiej strony dyskusja nad nowymi trendami. Idea Zjazdu Niemcoznawców wychodzi naprzeciw potrzebie większej integracji środowiska polskich niemcoznawców, zarówno przedyskutowania najbardziej potrzebnych kierunków badań, jak i poddania badanych kompleksów tematycznych pogłębionej refleksji metodologicznej. Postulatem badawczym pozostaje nadal odpowiedzenie na pytanie o efektywność interdyscyplinar-

nych badań niemcoznawczych oraz metod komunikowania się ze sobą poszczególnych dyscyplin.

Ważną częścią Zjazdu będzie również wspólna refleksja nad możliwościami lepszego dotarcia z wynikami polskich badań do niemieckiego środowiska naukowego i opinii publicznej, co postrzegamy jako jedno z najważniejszych wyzwań obecnej dekady. Najciekawsze teksty zostaną opublikowane w przygotowywanym kompendium wiedzy o współczesnych Niemczech.

Do udziału w Zjeździe zapraszamy przedstawicieli różnych ośrodków naukowych, uniwersyteckich i pozauniwersyteckich. Inicjatorom Zjazdu zależy bardzo na zaktywizowaniu najmłodszego pokolenia badaczy. Stąd pomysł ponownego zorganizowania inter-dyscyplinarnego forum młodych badaczy, adresowanego przede wszystkim do doktorantów oraz studentów ostatnich lat studiów magisterskich, które będzie stanowić platformę twórczej wymiany myśli i pogłębienia warsztatu metodologicznego.

Organizatorzy Zjazdu kierują również swe zaproszenie do ośrodków z Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej. Odbędzie się panel dyskusyjny z ich udziałem i wspólne zastanowić się nad tematami badawczymi oraz możliwościami szerszej współpracy. Swój udział zapowiedzieli badacze z Litwy, Łotwy, Białorusi, Ukrainy i Rosji. w czasie Zjazdu zostanie przedstawiony portal informacyjny, który będzie poświęcony niemcoznawstwu w tej części Europy.

Zaproszenie do udziału w Zjeździe organizatorzy wystosowali do środowiska mediów i medioznawców. Jak żaden inny uczestnik życia publicznego, media tradycyjne i w coraz większym stopniu media elektroniczne ogrywają wielką rolę w kreowaniu obrazu Niemiec i ich problemów. Chcemy, by media były reprezentowane w sposób zróżnicowany. Widzimy miejsce i dla tradycyjnych mediów, jak prasa, radio, telewizja, lecz także dla mediów elektronicznych, których znaczenie – zwłaszcza w ostatnich latach – systematycznie rośnie. Być może z zaproszenia skorzystają osoby, które są bardzo czynne w tzw. social media i podzielą się swymi projektami i doświadczeniami.

Ramowy Program II Zjazdu Niemcoznawców

CZWARTEK, 21 listopada 2013

15:30–17:30 Rejestracja uczestników.
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Wily'ego Brandta UWr; ul. Strażnicza 1–3; sala nr 12, I piętro.

18:00–20.30 Otwarcie Zjazdu.

18:00–18:45 Powitanie.

18:45–20:30 Dyskusja – **„Kultura sąsiedztwa i lęki utraty"**.
Prelegenci: prof. ***Stefan Chwin***, dr ***Andreas Lawaty***, dr ***Jörg Bernig.***
Moderatorzy: prof. ***Krzysztof Ruchniewicz***, prof. ***Marek Zybura***,
dyskusja będzie tłumaczona symultanicznie.
Miejsce: Aula Leopoldina, Uniwersytet Wrocławski, Gmach Główny, pl. Uniwersytecki 1.

PIĄTEK, 22 listopada 2013

9:00–12:30 Blok I: 5 równoległych sekcji tematycznych.

9:00–12:30 Forum Badaczy z Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej.

14:00–17:30 Blok II: 5 równoległych sekcji tematycznych.

18:00 Forum mediów i panel filmoznawczy: **„Kogo kręcą Niemcy?"**.
Miejsce: DCF, sala „Warszawa", ul. Piłsudskiego 64a.

18:00 Wieczór autorski z **Volkerem Braunem**.
Miejsce: „Tajne Komplety", ul. Przejście Garncarskie 2.

18:00 Dyskusja: **Dziedzictwo, tożsamość, przyszłość mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce**.
Miejsce: Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu, ul. Saperów 12.

SOBOTA, 23 listopada 2013

9:30–12:30 Fora interdyscyplinarne:
- Forum Młodych Badaczy – doktoranci;
- Forum Młodych Badaczy – studenci DE;
- Forum instytucji wspierających badania niemcoznawcze i współpracę naukową;
- Forum Wydawców;
- Forum Bibliotekarzy na temat: „Współczesne Niemcy (1989-) w księgozbiorach polskich bibliotek i instytucji kultury".

12:30–13:30 Dyskusja podsumowująca.
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr; ul. Strażnicza 1–3; sala nr 13, I piętro.

Szczegółowy Program

Czwartek, 21 listopada 2013

Rejestracja od godz. 15.30 do godz. 17.30 w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr, ul. Strażnicza 1–3, sala nr 12, I piętro.

18.00–20.30
Miejsce: Aula Leopoldina, Uniwersytet Wrocławski, Gmach Główny, pl. Uniwersytecki 1.
Tłumaczenie symultaniczne (PL/DE).

Powitanie:
- Prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. dr hab. ***Adam Jezierski***;
- Dyrektor Przedstawicielstwa DAAD w Warszawie, dr ***Peter Hiller***;
- Zastępca Dyrektora Biura Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do Spraw Dialogu Międzynarodowego, ***Iwona Kozłowska***.

Dyskusja wprowadzająca **„Kultura sąsiedztwa i lęki utraty"**
z udziałem prof. Stefana Chwina, dr. Adreasa Lawatego i dr. Jörga Berniga.

Moderacja:
- prof. dr hab. ***Krzysztof Ruchniewicz***, prof. dr hab. ***Marek Zybura*** (Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego).

Stefan Chwin

Chwin Stefan, ur. w 1949 r. w Gdańsku, profesor zw. dr hab. Zatrudniony na Uniwersytecie Gdańskim. Powieściopisarz, eseista, historyk literatury, krytyk literacki. w latach osiemdziesiątych XX wieku członek zespołu redakcyjnego serii „Transgresje". Do jego najważniejszych publikacji krytycznych i literaturoznawczych należą: Bez autorytetu (wspólnie ze Stanisławem Rośkiem, 1981), Romantyczna przestrzeń wyobraźni (1988), Literatura i zdrada (1993), Samobójstwo jako doświadczenie wyobraźni (2010) Samobójstwo i „grzech istnienia" (2012), Miłosz. Interpretacje i świadectwa (2012), Miłosz. Gdańsk i okolice. Relacje. Dokumenty. Głosy (red.) (2013). Wydał Konrada Wallenroda Adama Mickiewicza we własnym opracowaniu w Bibliotece Narodowej (1993). Napisał autobiograficzny esej Krótka historia pewnego żartu (1991), powieści Hanemann (1995), Esther (1999), Złoty pelikan (2003), zbiór „historii alternatywnych" Wspólna kąpiel (2001, wspólnie z Krystyną Lars), Żona prezydenta (2005), Dolina Radości (2006), Panna Ferbelin (2011). Opublikował prozę autobiograficzną Kartki z dziennika (2004) oraz Dziennik dla dorosłych (2008). Autor dwóch powieści fantastycznych Ludzie-skorpiony (1984) oraz Człowiek-Litera (1989). Książki, artykuły, opowiadania i eseje Stefana Chwina były publikowane w Niemczech, Austrii, Anglii, Francji, Rosji, Szwecji, Danii, Szwajcarii, Rumunii, Słowenii, na Ukrainie, na Węgrzech, na Litwie, w Japonii, we Włoszech i w USA. Laureat m.in. Nagrody Fundacji Kościelskich w Genewie, Nagrody „Paszport Polityki", Nagrody Fundacji Ericha Brosta, Nagrody Polskiego PEN-Clubu, Nagrody Głównej im. Andreasa Gryphiusa. Przez kilka lat członek jury Nagrody Nike. w Niemczech ukazały się powieści Tod in Danzig, Die Gouvernante, Der goldene Pelikan oraz tom esejów Statten des Erinnerns. Gedachtnisbilder aus Mitteleuropa. Dresdner Poetikvorlesungen. (Przekład Sylvia Miodona, Alfred Sproede, Bogumiła Partyk-Hirschberger. Posłowie Roland Erb. Bibliografia Alfred Sproede. Dresden 2005, ISBN 3-933592-41-0).

Andreas Lawaty

Andreas Lawaty, Lüneburg, ur. 10.03.1953 w Bytomiu, historyk, slawista, redaktor. Ukończył szkołę podstawową w Podkowie Leśnej, wyjechał w 1969 roku do Stanów Zjednoczonych. w Portland, Oregon ukończył High School i podjął studia historii na Portland State University, które kontynuował na wydziale University of Maryland we Frankfurcie nad Menem po osiedleniu się w RFN w 1972 roku. Egzamin Państwowy (Staatsexamen) z historii i z języka rosyjskiego zdawał w Johann-Wolfgang-Universität we Frankfurcie nad Menem, doktorat na podstawie pracy Das Ende Preußens in polnischer Sicht: zur Kontinuität negativer Wirkungen der preußischen Geschichte auf die deutsch-polnischen Beziehungen (1982/ wyd. 1986) na Justus-Liebig-Universität w Gießen. w latach 1979–1981 pracownik naukowy Historische Kommission zu Berlin, od 1982 roku w Deutsches Polen-Institut Darmstadt, tam w latach 1986–1997 zastępca Karla Dedeciusa. Redaktor naukowy wydawanej przez K. Dedeciusa serii tłumaczeń literatury polskiej na język niemiecki Polnische Bibliothek (50 tomów w latach 1982–2000); edytor serii publikacji naukowych Instytutu Veröffentlichungen des Deutschen Polen-Instituts, w której to ukazała się również czterotomowa bibliografia prac do historii stosunków polsko-niemieckich Deutsch-polnische Beziehungen in Geschichte und Gegenwart: Bibliographie 1900–1998, wydana przez niego we współpracy z Biblioteką Uniwersytecką w Toruniu. w latach 2002–2010 dyrektor, obecnie pracownik Nordost-Institut (IKGN e.V.) w Lüneburgu, placówki badawczej przy Uniwersytecie w Hamburgu zajmującej się historią i kulturą Europy północno-wschodniej i jej sąsiedztwem z Niemcami.

Autor prac naukowych i eseistycznych głównie z zakresu polsko-niemieckich kontaktów kulturowych. Współedytor tomów: Suche die Meinung: Festschrift Karl Dedecius (1986), Deutsche und Polen: 100 Schlüsselbegriffe (1992, wyd. pol. 1996), Religion und Kirche in der modernen Gesellschaft: polnische und deutsche Erfahrungen (1994), Erinnern, vergessen, verdrängen: polnische und deutsche Erfahrungen (1998), Aleksander Wat und „sein“ Jahrhundert (2002),

Tadeusz Różewicz und die Deutschen (2003, wyd. pol. 2003), Deutsche und Polen. Geschichte, Kultur, Politik (2003, 2006, wyd. pol. 2003, 2008), Gombrowicz in Europa. Deutsch-polnische Versuche einer kulturellen Verortung (2006), Romantik und Geschichte. Polnisches Paradigma, europäischer Kontext, deutsch-polnische Perspektive (2007), Czesław Miłosz im Jahrhundert der Extreme. Ars poetica – Raumprojektionen – Abgründe – Ars translationis (2013).

Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, Medalem „za zasługi dla rozwoju uczelni" Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Nagrodą Naukową im. Adama Łysakowskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Dyplomem MSZ za wybitne zasługi dla promocji Polski w świecie. Były członek Zarządu niemieckiego Stowarzyszenia Historyków Europy Wschodniej (2006–2011) i Prezydent stowarzyszenia naukowego Johann Gottfried Herder-Forschungsrat (2009–2011).

Jörg Bernig

Jörg Bernig, ur. 1964 w Wurzen pod Lipskiem – literaturoznawca i pisarz. Po studiach germanistyki i anglistyki na uniwersytecie lipskim (1985–1990) pracował jak lektor języka niemieckiego na University of Wales w Swansea, a po doktoracie o klęsce stalingradzkiej w literaturze niemieckiej (Eingekesselt. Die Schlacht um Stalingrad im deutschsprachigen Roman nach 1945, Ffm 1997) został pracownikiem naukowym Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie. Debiutował w 1998 tomem wierszy Winterkinder, poświęcając się od początku lat 2000 pracy literackiej.

„Rodzinną Europą" Berniga, eksplorowaną przezeń we wszystkich uprawianych gatunkach na memoratywnych szlakach ubiegłowiecznej historii jest Europa Środkowa, a jeszcze ściślej pogranicze czesko-niemieckie – a po wojnie także i polskie. Tam właśnie rozgrywa się w przeciągu jednego dnia, 3 września 1946 r., akcja jego najgłośniejszej dotąd powieści, Niemandszeit (2002), książki wielokrotnie nagradzanej i tłumaczonej (polski jej przekład autorstwa Magdaleny Przedmojskiej ukaże się niebawem we Wrocławiu). Wojennych rozbitków, sudeckich Niemców i Czechów, sprawców i ofiary, którzy w tuż powojennym Czasie niczyim, w zapomnianej przez Boga i ludzi leśnej głuszy, próbują odbudować wspólnotowe więzy, dosięga owego właśnie dnia demon rozpasanych przez wojnę namiętności, niosąc wszystkim zgubę. Dotykając bolesnego tematu w stosunkach czesko-niemieckich, jest powieść Berniga apelem o wspólną kulturę pamięci i szczery dialog nie omijający spraw trudnych; jest z wielkim dramaturgicznym nerwem napisaną powieścią antywojenną – bo i tak ją można czytać; jest wreszcie, jak każda wielka literatura, parabolą ludzkiego losu, nad którym autor pochyla się z melancholijną zadumą.

Za swoją twórczość pisarz otrzymał wiele prestiżowych nagród, m.in. Literacką Nagrodę im. Eichendorffa (2011), jest członkiem niemieckiego PEN Clubu, Saskiej Akademii Sztuk oraz Bawarskiej Akademii Sztuk Pięknych. w Polsce publikuje we wrocławskiej „Odrze".

Piątek, 22 listopada 2013

9.00–12.00: Blok I: 5 równoległych sekcji tematycznych.
14.00–17.00: Blok II: 5 równoległych sekcji tematycznych.

Sekcja: **Historia XIX i XX wieku**;
Kierownik sekcji: prof. dr hab. ***Krzysztof Ruchniewicz*** (CSNE).

Opis sekcji:
Polskie badania nad historią Niemiec mają długą tradycję. w ostatnich latach można jednak dostrzec znaczące braki w tym zakresie. Brak jest nowoczesnej syntezy historii Niemiec, pojedyncze epoki, także historia najnowsza, nie cieszą się większym zainteresowaniem historyków. Czym wytłumaczyć ten stan rzeczy? Jakie można wskazać trendy w historii Niemiec XIX i XX wieku, które są realizowane w warsztacie historyków różnych ośrodków w Polsce? Jaki jest ich stosunek do dyscyplin pokrewnych, jak socjologii, psychologii i innych? Przed jakimi wyzwaniami stoją dzisiaj historycy zajmujący się dziejami Niemiec? Na te i inne pytania będą w swych panelach odpowiadać znakomici referenci i dyskutanci. Sekcję uzupełni refleksja dotycząca miejsca historii Niemiec w dziejach Europy Środkowo-Wschodniej czy Europy.

Panele:
1. **Europa w niemieckiej myśli od XIX wieku do współczesności**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Leszek Żyliński*** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).
2. **III Rzesza i II wojna światowa**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Ryszard Kaczmarek*** (Uniwersytet Śląski).
3. **Podzielone Niemcy**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Krzysztof Ruchniewicz*** (CSNE).
4. **Rozrachunek z przeszłością**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Jan Rydel*** (Europejska Sieć Pamięć i Solidarność, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) / prof. dr hab. ***Włodzimierz Stępiński*** (Uniwersytet Szczeciński).

5. **Mniejszość niemiecka w Polsce**;
   Moderator: dr hab. ***Markus Krzoska*** (Justus-Liebig-Universität Giessen / dr ***Marcin Wiatr*** (Instytut Międzynarodowych Badań nad Podręcznikami Szkolnymi im. Georga Eckerta w Brunszwiku).
6. **Regionalistyka**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Hubert Orłowski*** (Instytut Zachodni w Poznaniu).
7. **Kształtowanie się państw narodowych, inżynieria społeczna, wielokulturowość – wykorzystanie dorobku badań polsko-niemieckich w badaniach nad Europą Środkową i Wschodnią**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Piotr Madajczyk*** (Instytut Studiów Politycznych PAN).

Sekcja: **System polityczny Niemiec**;
Kierownik sekcji: prof. dr hab. ***Ireneusz Karolewski*** (CSNE).

Opis sekcji:
System polityczny Niemiec należy do najbardziej kompleksowych systemów na świecie. Tzw. federalizm kooperacyjny czy też wielopoziomowy system decyzyjny (Multilevel Governance) RFN powodują, że uchodzi on za mało dynamiczny. Mimo wielu zarzutów wobec jego stabilności należy zauważyć, że system polityczny Niemiec uległ w ostatnich latach pewnemu ożywieniu, m.in poprzez pojawienie się nowych partii politycznych (Partia Piratów, Wolni Wyborcy, Alternatywa dla Niemiec) jak i reform federalizmu w roku 2006 i 2009.

Niniejsza sekcja tematyczna poświęcona jest szerokiemu spektrum tematów dotyczących systemu politycznego Niemiec. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na zmiany na scenie politycznej tego kraju (np. w efekcie wrześniowych wyborów do Bundestagu), aktywności tzw. niekonwencjonalnych podmiotów politycznych (jak np. organizacje pozarządowe) jak i na nowe formy partycypacji politycznej (np. protestu politycznego). Ponadto sekcja dotyczyć będzie problematyki niemieckiego federalizmu, głównie w kontekście jego ostatnich reform. Równocześnie obejmie ona obszar działania Trybunału Konstytucyjnego i sądownictwa w RFN, których rola kluczowa jest dla pełnego zrozumienia poruszanego problemu. Mimo wyżej wymienionych punktów ciężkość, sekcja otwarta jest również dla innych tematów dotyczących systemu politycznego Niemiec.

Panele:
1. **Zmiany na scenie politycznej Niemiec – partie polityczne, programy partyjne, społeczne uwarunkowania**;
   Moderator: ***Ryszarda Formuszewicz*** (PISM).
2. **Style przywództwa, ideologie polityczne, symbolika polityczna**;
   Moderator: ***Tomasz Krawczyk*** (Centrum Europejskie Natolin).
3. **Niemiecka myśl polityczna wobec narodowego socjalizmu**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Adam Wielomski*** (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach).

Sekcja: **Społeczeństwo**;
Kierownik sekcji: dr ***Elżbieta Opiłowska*** (CSNE).

Opis sekcji:
Niemcy są najludniejszym państwem Unii Europejskiej, zamieszkiwanym przez nowoczesne społeczeństwo o zróżnicowanej strukturze etniczno-kulturowej i podobnie jak inne kraje Europy Zachodniej borykają się z problemami demograficznymi, w szczególności starzeniem się społeczeństwa. Niniejsza sekcja poświęcona jest tematom związanym z transformacją społeczeństwa niemieckiego oraz obejmuje polsko-niemieckie relacje społeczne na różnych płaszczyznach. Poruszone zostaną problemy demograficzne w Niemczech oraz kwestie integracji migrantów i polityki multikulturalizmu. Ponadto dyskusji zostanie poddana sytuacja Polaków w Niemczech oraz mniejszości niemieckiej w Polsce, a także relacje niemieckiego społeczeństwa z sąsiadami na pograniczach (współpraca transgraniczna, małżeństwa mieszane, migracje etc.). W debatach uwzględniona zostanie także aktywność sportowa niemieckiego społeczeństwa oraz wzajemne postrzeganie Polaków i Niemców w świetle badań sondażowych.

Panele:
1. **Polityka multikulturalizmu w Niemczech**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Andrzej Sakson*** (Instytut Zachodni w Poznaniu).
2. **Współczesne trendy demograficzne w polityce migracyjnej Niemiec**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Wojciech Łukowski*** (Uniwersytet Warszawski).
3. **Niemcy w Polsce i Polacy w Niemczech**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Zbigniew Kurcz*** (Uniwersytet Wrocławski).
4. **Niemiecka współpraca transgraniczna z sąsiadami**;
   Moderator: dr ***Elżbieta Opiłowska*** (CSNE).
5. **Niemcy i Polacy – wzajemne postrzeganie w świetle badań opinii publicznej**;
   Moderator: dr ***Agnieszka Łada*** (Instytut Spraw Publicznych w Warszawie).
6. **Społeczny wymiar aktywności sportowej w Niemczech**;
   Moderator: dr ***Dariusz Wojtaszyn*** (CSNE).

Sekcja: **Transfer kulturowy**;
Kierownik sekcji: prof. dr hab. ***Marek Zybura*** (CSNE).

Opis sekcji:
Po katastrofie, jaką w stosunkach polsko-niemieckich stanowiła II wojna światowa, to kultura, a w szczególności literatura, torowały przez półwiecze najskuteczniej drogę porozumieniu i pojednaniu między naszymi narodami. W nawiązaniu do tego faktu sekcja podejmuje problematykę kondycji, uwarunkowań i perspektyw współczesnego funkcjonowania kultury i literatury niemieckiej w Polsce. Przypomniana też zostanie w 90-lecie urodzin sylwetka zasłużonego ambasadora polskiej kultury i literatury w Niemczech, polonisty i tłumacza Heinricha Kunstmanna.

Panele:
1. **Wyzwania badań polsko-niemieckiego transferu kulturowego**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Izabela Surynt*** (Uniwersytet Wrocławski) / dr ***Mirosława Zielińska*** (CSNE).
2. **Problemy przekładu literatury niemieckojęzycznej w Polsce po 1989 r.**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Wojciech Kunicki*** (Uniwersytet Wrocławski).
3. **Germanica leguntur – Książkowe serie wydawnicze we współczesnym polsko-niemieckim transferze kulturowym**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Robert Rduch*** (Uniwersytet Śląski).
4. **Projekt CSNE: Słownik współczesnej literatury niemieckiej**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Marek Zybura*** (CSNE)
5. **Heinrich Kunstmann (1923–2013) – polonista, tłumacz i propagator literatury polskiej (W 90-lecie Urodzin)**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Marek Zybura*** (CSNE)/prof. dr hab. ***Rolf Fieguth*** (Uniwersytet Bern).

Sekcja: **Niemcy w polityce międzynarodowej**;
Kierownik sekcji: dr ***Monika Sus*** (CSNE).

Opis sekcji:
Podczas sekcji poruszone zostaną najważniejsze zagadnienia związane z rolą Niemiec w Unii Europejskiej i na świecie. Debaty będą obejmować zmianę w podejściu Niemiec do polityki energetycznej oraz ochrony klimatu, postulatów rządu niemieckiego w ramach poszukiwań rozwiązań problemów strefy euro, a szczególnie wątpliwości związanych z ratyfikacją Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego i paktu fiskalnego. Ponadto podjęta zostanie dyskusja dotycząca polityki bezpieczeństwa prowadzonej przez Niemcy po wyborach w 2005 r. oraz współpraca między Polską a Niemcami w Unii Europejskiej po 2004 r. Przedstawione tematy mogą zostać uzupełnione o interesujące uczestników Zjazdu inne zagadnienia związane z rolą Niemiec w polityce międzynarodowej.

Panele:
1. **Aspekty polityki energetycznej i rozwojowej Niemiec**;
   Moderator: dr ***Karolina Jankowska*** (Fraunhofer Centrum Europy Środkowo-Wschodniej MOEZ w Lipsku).
2. **Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Niemiec**;
   Moderator: dr ***Monika Sus*** (CSNE).
3. **Niemcy wobec kryzysu w Unii Europejskiej**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Ireneusz Karolewski*** (CSNE)/
   prof. dr hab. ***Robert Grzeszczak*** (Uniwersytet Warszawski).
4. **Niemcy na arenie międzynarodowej**;
   Moderator: prof. dr hab. ***Janusz Węc*** (Uniwersytet Jagielloński).

Piątek, 22 listopada 2013

BLOK I: 9.00–12.30
Panele w ramach sekcji tematycznych

Germanica leguntur – Książkowe serie wydawnicze we współczesnym polsko-niemieckim transferze kulturowym

Moderacja: prof. dr hab. ***Robert Rduch***;
Piątek (22.11.2013 r.), godz. 9.00–12.30;
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr, ul. Strażnicza 1–3, sala nr 13, I piętro.

1. Prof. dr hab. Hubert Orłowski: „Poznańska Biblioteka Niemiecka";
2. Prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz: „NRD. Polityka-Społeczeństwo- Kultura";
3. Prof. dr hab. Marek Zybura: „Polonica leguntur";
4. Prof. dr hab. Piotr Bukowski: „Pisarze Języka Niemieckiego";
5. Prof. Edward Białek: „Biblioteka Austriacka";
6. Jacek Buras: „Kroki/Schritte";
7. Prof. dr hab. Wojciech Kunicki: „Biblioteka Ślężańska";
8. Prof. dr hab. Leszek Żyliński: „Zrozumieć Niemcy".

Heinrich Kunstmann (1923–2009). Polonista, tłumacz i propagator literatury polskiej (W 90-lecie Urodzin)

Moderacja: prof. dr hab. ***Marek Zybura***;
Piątek (22.11.2013 r.), godz. 9.00–12.30;
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr; ul. Strażnicza 1–3; sala nr 43, I piętro.

1. Prof. dr hab. Rolf Fieguth: „Heinrich Kunstmann jako historyk literatury polskiej";
2. Dr hab. Daniel Pietrek: „Heinrich Kunstmann jako tłumacz i interpretator Gombrowicza";
3. Dr Andreas Lawaty: „Literatura polska w korespondencji Heinricha Kunstmanna i Rudolfa Richtera";
4. Prof. dr hab. Urszula Chęcińska: „Heinrich Kunstmann i Joanna Kulmowa";
5. Dr Dorota Cygan: „Heinrich Kunstmann w swoich relacjach z Witoldem i Marią Wirpszami";
6. Prof. dr hab. Marek Zybura: „Słuchowisko polskie w pracy naukowej i przekładowej Heinricha Kunstmanna".

Polityka regionalna i bezpieczeństwa Niemiec

Moderacja: dr ***Monika Sus***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 9.00–10.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 201.

1. Anna Tomaszczyk: „Polityka RFN wobec tzw. mocarstw wchodzących na przykładzie stosunków niemiecko-chińskich";
2. Rafał Ulatowski: „Niemiecka polityka zagraniczna w latach 2009–2013"
3. Aleksandra Zięba: „Polityka RFN w regionie Morza Śródziemnego";
4. Krzysztof Garczewski: „Niemiecka polityka zagraniczna przed wyborami do Bundestagu w 2013 r.";
5. Libront Karolina: „Teoria stosunków międzynarodowych wobec zmian pozycji Niemiec oraz niemieckiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa".

Niemcy na arenie międzynarodowej

Moderacja: prof. dr hab. ***Janusz Węc***;
Piątek (22.11.2013 r.), godz. 11.00–12.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 201.

1. Jochen Franzke: „Deutsch-russische Beziehungen. Zwischen Kooperation und Konfrontation";
2. Bogdan Koszel: „Aspiracje mocarstwowe Niemiec w Europie XXI wieku: realia i perspektywy";
3. Aleksandra Korczyc: „Znaczenie Bundeswehry w świetle zachodzących zmian bezpieczeństwa Niemiec";
4. Adam Sokołowski: „Polsko-niemiecka współpraca wojskowa w latach 2003–2013";
5. Michał Wiącek: „Obchody 50 rocznicy zawarcia Traktatów Elizejskich pomiędzy Francją i Niemcami".

Niemiecka współpraca transgraniczna

Moderacja: dr ***Elżbieta Opiłowska***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 9.00–12.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego; ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 301.

1. Anna Bachmann: „Determinanty współpracy transgranicznej na poziomie gmin na granicy polsko-niemieckiej";
2. Izabela Bal: „Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych jako narzędzie przeciwdziałania procesom depopulacji w obszarze pogranicza polsko-niemieckiego";
3. Monika Hernik-Młodzianowska/ Monika Ratajczak: „Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr i jego działania jako przykład wymiany politycznej, gospodarczej i kulturalnej w polsko-niemieckim regionie przygranicznym na przykładzie programu Polska-Brandenburgia";
4. Agnieszka Korman/ Jaśkow Tomasz: „Współpraca transgraniczna w dziedzinie edukacji między Saksonią a Dolnym Śląskiem. Projekty EWT Saksońskiej Agencji Oświatowej dotowane ze środków Unii Europejskiej;
5. Piotr Krycki: „Język jako klucz do współpracy. Badania nad statusem i prestiżem języka sąsiada na pograniczu polsko-niemieckim";
6. Anna Pokrzywka-Szklarska: „Niemiecko-polska współpraca transgraniczna: ku budowie transgranicznej społeczności lokalnej";
7. Aneta Popławska: „Życie codzienne małżeństw polsko-niemieckich w latach 1945–1950 na północno-zachodnim pograniczu Polski;
8. Natalia Niedźwiecka-Iwańczak: „Zgorzelec i Gubin – 'kresy' Polski, czy 'pomost do Niemiec i Europy' i laboratorium integracji europejskiej?";
9. Annemarie Franke: „Zweisprachigkeit in Museen und Ausstellungen als Beitrag zur Integration in deutsch-polnischen Grenzgebiet".

Forum Badaczy z Europy Środkowo Wschodniej i Wschodniej

Moderacja: dr ***Feliks Ackermann***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 9.00–10.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala 149.

In den vergangenen zwei Jahrzehnten entwickelten sich in Mittel- und Osteuropa wissenschaftliche Zentren, an denen ein enger Bezug zwischen Deutschland und der Region hergestellt wird. So entstanden in Polen, Tschechien, Russland, Belarus, Rumänien und in der Ukraine deutsch- sowie englischsprachige Studienangebote im Bereich der Deutschland- und Europastudien, die sich sowohl an die Studierenden vor Ort als auch zum Teil an externe Studierende richten und seither zu einer stärkeren Vernetzung von Bildungslandschaften in Mittel- und Osteuropa und Deutschland beitragen.

Zu den Herausforderungen gehört die Veränderung der Bedeutung der deutschen Sprache in der Region: In bestimmten institutionellen und regionalen Konstellationen ist es nicht mehr sinnvoll, Deutsch als Arbeitssprache und einen festen Bezug auf Deutschland in den Vordergrund zu stellen. Doch wie funktioniert die Beschäftigung mit Deutschland auf Englisch?

Zugleich hat sich seit der Wende auch die Rolle und Relevanz Deutschlands tiefgreifend geändert. Falls noch Anfang der 1990er Jahren stellte gerade wiedervereinigtes Deutschland für viele mittelosteuropäische Länder ein wenig bekanntes, jedoch durch die noch erlebte Zeitgeschichte oftmals gefürchtetes Land dar. Seither hat der Grad der Kenntnis und der Nähe stark zugenommen. Aus einem fremden Land wurde für viele Akteure ein Partner und ein europäischer Nachbar. Dies forderte auch eine Neuorientierung der Deutschlandstudien – seit ist weniger die Vermittlung gefragt, da sie schon auf vielfältige Weise in der täglichen Interaktion erfolgt. Was folgt daraus für die Deutschlandstudien? In welchem Verhältnis stehen dabei die Deutschland- und Europastudien? Wie sollten methodologisch Deutschlandstudien aussehen? Das sind zentrale

Fragen, die zwei Jahrzehnte nach der Wende die mittel- undosteuropäischen Deutschlandstudien bearbeiten. Das Forum in Breslau diskutiert, wie 2014 eine Erweiterung der geplanten Veranstaltung für Deutschlandforscher auf ganz Mittel- und Osteuropa gelingen könnte. Dazu könnte auch ein Workshop zur Analyse unterschiedlicher Curricula der Deutschland- und Europastudien in der Region gehören.

1. Felix Ackermann: „Critical German Studies. Ein methodischer Zugang zur multiperspektivischen Rezeption deutscher Kultur in Mittel- und Osteuropa";
2. Elena Belokurova: „Deutschland in Europa oder Europa in Deutschland? Die European Studies an der Universität St. Petersburg";
3. Edit Szegedi: „Post-Ethnische Landschaften. Erfahrungen der Deutschlandstudien an der Babes-Bolyai Universität in Cluj -Napoca";
4. Tomáš Nigrin, Prof. Dr. Jaroslav Kučera: „Eine Region neu Denken. Deutschlandstudien als Area-Studies in Tschechien".

Style przywództwa, ideologie, symbolika polityczna

Moderacja: ***Tomasz Krawczyk***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 11.00–12.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala 149.

1. Milena Drzewiecka: „Różnice w preferencjach dotyczących stylów przywództwa w polityce: polscy a niemieccy wyborcy oraz polskie a niemieckie media";
2. Marcin Tujdowski: „Prawicowy ekstremizm – gracz polityczny czy nowy ruch społeczny? Wnioski i perspektywy";
3. Sławomir Ozdyk: „Symbolika niemieckiego neonazizmu".

Niemcy w Polsce i Polacy w Niemczech

Moderacja: prof. dr hab. ***Zbigniew Kurcz***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 9.00–10.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala 205.

1. Irena Kurasz: „Tożsamość mniejszości niemieckiej Dolnego Śląska ukazana z perspektywy kulturalistycznej koncepcji narodu Antoniny Kłoskowskiej";
2. Magdalena Lemańczyk: „Mniejszość niemiecka w Polsce północnej: stan aktualny i wyzwania przyszłości";
3. Justyna Kijonka: „Między ojczyzną prywatną a ideologiczną. Współcześni Górnoślązacy wobec Polski i Niemiec";
4. Anna Bartosik

Polityka multikulturalizmu w Niemczech

Moderacja: prof. dr hab. ***Andrzej Sakson***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 11.00–12.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala 205.

1. Ewa Bojenko-Izdebska: „Instytucjonalne i systemowe aspekty polityki integracyjnej w Niemczech";
2. Barbara Kobzerska-Bar: „Polityzacja etniczności na przykładzie diaspory tureckiej w Niemczech i tatarskiej w Polsce";
3. Tomasz Wrona: „Międzykulturowość po niemiecku. Spojrzenie semiotyka";
4. Kamila Chmielewska: „Wielokulturowość Niemiec na zajęciach języka niemieckiego obcego w Polsce".

Niemiecka myśl wobec narodowego socjalizmu

Moderacja: prof. dr hab. ***Adam Wielomski***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 9.00–12.30;
Miejsce: Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Szewska 49, sala 236.

1. Marek Maciejewski: „W kręgu myśli politycznej i społecznej niemieckiego rewolucyjnego konserwatyzmu";
2. Adam Wielomski: „Eric Voegelin a konserwatyzm polityczny i religijny";
3. Tomasz Scheffler: „W poszukiwaniu wartości. Myśl polityczna w Trzeciej Rzeszy";
4. Arkadiusz Górnisiewicz: „Karl Löwith wobec kryzysu świata mieszczańsko-chrześcijańskiego";
5. Łukasz Święcicki: „Leo Strauss o niemieckim nihilizmie".

III Rzesza i II wojna światowa

Moderacja: prof. dr hab. ***Ryszard Kaczmarek***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 9.00–12.30;
Miejsce: Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Szewska 49, sala 241.

1. Eugeniusz Cezary Król: „Dzienniki Josepha Goebbelsa – sterta makulatury czy ważne źródło do dziejów XX wieku?";
2. Mirosław Węcki: „Fritz Bracht – zapomniany gauleiter";
3. Mateusz Piełka: „Partia Antysemitów – wzlot i upadek";
4. Przemysław Dudek: „Budowa niemieckich sił zbrojnych a traktat wersalski";
5. Piotr Popławski: „Mobilizacja wojsk lądowych w Prusach Wschodnich w 1939 roku i jej wpływ na korpus oficerski Wehrkreis I";
6. Monika Szurlej: „Społeczność niemiecka w stolicy Generalnego Gubernatorstwa";
7. Urszula Lang: „Zakazane kontakty. Relacje pomiędzy obcokrajowcami a obywatelami niemieckimi podczas II Wojny Światowej na terenie północnej Bawarii";
8. Katarzyna Woniak: „Praca przymusowa jako dezyderat badawczy. O próbie nowego ujęcia tego problemu";
9. Szymon Pietrzykowski: „Od Procesu Eichmanna do serialu "Holocaust" – niemieckie zmagania z dziedzictwem narodowego socjalizmu w latach 60. i 70.".

Piątek, 22 listopada 2013

BLOK I: 14.00–17.30
Panele w ramach sekcji tematycznych

Projekt CSNE: Słownik współczesnej kultury niemieckiej

Moderacja: prof. dr hab. ***Marek Zybura***;
Piątek (22.11.2013 r.), godz. 14.00–15.30;
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr, ul. Strażnicza 1–3, sala nr 12, I piętro.

Podzielone Niemcy

Moderacja: prof. dr hab. ***Krzysztof Ruchniewicz***;
Piątek (22.11.2013 r.), godz. 14.00–17.30;
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UW, ul. Strażnicza 1–3,; sala nr 13, I piętro;

1. Agnieszka Kisztelińska: „Okupacja Niemiec i Austrii po 1945 roku w świetle dokumentów Archiwum MSZ. Próba porównania";
2. Piotr Bukowczyk: „Nowe Forum jako lewicowy ruch polityczny i stowarzyszenie";
3. Stefan Wiederkehr: „Bibliografie przydatne w badaniach nad historią Niemiec. Stan i perspektywy";
4. Łukasz Wolak: „Polacy w Niemczech. Badania nad biografią Kazimierza Odrobnego i Bolesława Zawalicz-Mowińskiego;
5. Anna Patecka-Frauenfelder: „Obraz podzielonych Niemiec w pierwszych polskich reportażach";
6. Katarzyna Gelles: „Ostpolitik Republiki Federalnej Niemiec. Geneza – uwarunkowania – główne kierunki";
7. Mateusz Matuszyk: „Niemieccy uchodźcy w bawarskim Landtagu w latach 1946–1950".

Niemcy wobec kryzysu UE

Moderacja: prof. dr hab. ***Ireneusz Karolewski***, prof. dr hab. ***Robert Grzeszczak***;
Piątek (22.11.2013 r.), godz. 14.00–17.30;
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr, ul. Strażnicza 1–3, sala nr 43, I piętro.

1. Malwina Księżniakiewicz: „Koncepcja mehr Europa jako niemiecka odpowiedź na współczesny kryzys Unii Europejskiej";
2. Dr Pierre-Frederic Weber: „Deutschland und die europäische Gefühlslandschaft in Krisenzeiten (2010–2013). Ein sozialkonstruktivistischer Ansatz";
3. Prof. dr hab. Janusz Węc: „Niemcy wobec kryzysu w Unii Europejskiej";
4. Prof. dr hab. Zbigniew Czachór: „Niemcy w Unii Europejskiej. Tez kilka o niepewności, nieprzewidywalności i... hegemonii";
5. Aleksandra Trzcielińska-Polus: „Niemcy w Europie w dobie kryzysu ekonomicznego i finansowego";
6. Tomasz Krawczyk: „Problem demokracji… Granice integracji europejskiej ustawy zasadniczej a orzecznictwo Federalnego Trybunału Konstytucyjnego".

Zmiany na scenie politycznej Niemiec

Moderacja: ***Ryszarda Formuszewicz***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–15.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 201.

1. Aleksandra Kruk: „Przeobrażenia niemieckiej sceny partyjnej na przykładzie FDP";
2. Agnieszka Nitszke: „Polityka zagraniczna Niemiec w programach partii politycznych w czasie kampanii wyborczej do Bundestagu w 2013 r.";
3. Artur Kopka: „Trwałość zróżnicowania społecznych postaw politycznych we wschodniej i zachodniej części Niemiec";
4. Piotr Kubiak: „Angela Merkel i modernizacja CDU (po roku 2000)";
5. Aleksandra Moroska-Bonkiewicz: „Europa w wyborach do Bundestagu w 2013 r.".

Aspekty polityki energetycznej i rozwojowej Niemiec

Moderacja: dr ***Karolina Jankowska***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 16.00–17.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 201.

1. Beata Molo: „Problemy zrównoważonego użytkowania energii w polityce rozwojowej Niemiec";
2. Andrzej Ceglarz: „Club der Energiewendestaaten jako przykład skutecznie realizowanej niemieckiej dyplomacji klimatycznej";
3. Paweł Frankowski: „Polityka rozwojowa Unii Europejskiej z perspektywy Niemiec i Polski";
4. Helena Wyligała: „Polityka klimatyczna jako element polityki zagranicznej RFN";
5. Maciej Paszyn: „Ekspansja rosyjskich firm energetycznych w Niemczech i w Austrii".

Niemcy i Polacy – wzajemne postrzeganie

Moderacja: dr ***Agnieszka Łada***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–15.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 301.

1. Bernadetta Matuszak-Loose: „Die mediale Darstellung von Frauen im Nachrichtennmagazin Der Spiegel 1947–2011";
2. Sylwester Zagulski, dr Bernadette Jonda: „Młodzi Polacy i Niemcy – wzajemne postrzeganie w świetle badań jakościowych i ilościowych";
3. Barbara Bartczak: „Na styku kultur – różnice kulturowe i ich znaczenie w relacjach polsko-niemieckich";
4. Tomasz Burdzik: „Wizerunek Niemców na polskich stronach internetowych";
5. Aleksandra Galus: „Ewolucja stereotypu Niemca w świetle badań polskiej opinii publicznej po 1989 roku".

Europa w niemieckiej myśli od XIX wieku do współczesności

Moderacja: prof. dr hab. ***Leszek Żyliński***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 16.00–17.30;
Miejsce: Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Więzienna 8/2, Budynek C, sala 301.

Koncepcje Europy żywo dyskutowane są w Niemczech od Oświecenia aż po dzień dzisiejszy. W zależności od kontekstu politycznego i historycznego różnie rozkładały się akcenty w debatach prowadzonych w rozdrobnionych krajach niemieckich, w Rzeszy Bismarcka czy wreszcie w zmieniających się konstelacjach XX wieku.

Tematem panelu będzie intelektualny wymiar tych niemieckich debat. Stąd też najwięcej uwagi poświecimy koncepcjom pisarzy, publicystów, filozofów. Tworzone one były z myślą o duchowej formie europejskiej jako fenomenie kulturowym, poświęcone były również jakiejś formie politycznego zjednoczenia europejskiego, zdarzały się wreszcie pomysły wykorzystujące Europę głównie jako wehikuł realizowania interesu niemieckiego. Od Immanuela Kanta przez Fryderyka Nietzschego po Jürgena Habermasa w filozofii, od Fryderyka Schlegla przez braci Mannów po Roberta Menassego w literaturze odnajdziemy całe bogactwo postaw i refleksji. Nieuchronnie pojawią się również odwołania do projektów politycznych takich myślicieli jako Constantin Frantz, Fryderyk Naumann, Nikolaus Coudenhove-Kalergi czy Ulrich Beck.

W dyskusji biorą udział:
Leszek Żyliński oraz ***Andreas Lawaty*** i ***Adam Krzemiński.***

Współczesne trendy demograficzne

Moderacja: prof. dr hab. ***Wojciech Łukowski***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–15.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala nr 149.

1. Magdalena Mikołajczyk: „Współpraca polsko-niemiecka wobec kształtowania wspólnej polityki migracyjnej";
2. Kamila Schöll-Mazurek: „Polityka integracji wobec Polaków w Niemczech w programach niemieckich partii. Teoria i praktyka";
3. Joanna Trajman: „Polityka kobieca niemieckiej chadecji w latach 2009–2013 ze szczególnym uwzględnieniem kobiet o pochodzeniu migracyjnym;
4. Joanna Janiszewska: „Niemiecka polityka integracyjna wobec Romów na podstawie planu działania miasta Berlina na rzecz integracji cudzoziemskich Romów".

Społeczny wymiar aktywności sportowej

Moderacja: dr ***Dariusz Wojtaszyn***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 16.00–17.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala nr 149.

1. Rafał Jung: „Między polityką a sportem. Polsko-zachodnioniemiecka rywalizacja piłkarzy w dekadzie sukcesu Edwarda Gierka";
2. Miłosz Stępiński: „Społeczne i polityczne aspekty niemieckiego sportu";
3. Krzysztof Uściński: „Turystyka kwalifikowana na pograniczu polsko-niemieckim – geneza i różnice".

Mniejszość niemiecka w Polsce

Moderacja: dr hab. ***Markus Krzoska***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00– 15.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala nr 205.

1. Olgierd Kiec: „Niemcy w II Rzeczpospolitej Polskiej – nacjonalizm a tożsamości lokalne";
2. Jarosław Syrnyk „Aparat bezpieczeństwa wobec mniejszości niemieckiej";
3. Joanna Hytrek-Hryciuk: „Ludność niemiecka a żołnierze Armii Radzieckiej na Dolnym Śląsku";
4. Markus Krzoska: „Problemy badania historii Niemców w Polsce".

Kształtowanie się państwa narodowych, inżynieria społeczna. Wielokulturowość – wykorzystanie dorobku badań polsko-niemieckich w badaniach nad Europą Środkową i Wschodnią

Moderacja: prof. dr hab. ***Piotr Madajczyk;***
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 16.00–17.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala nr 205.

1. Piotr Madajczyk – Prezentacja nowego projektu: „Projekty kształtowania państw narodowych i ich obraz w historiografii i pamięci historycznej. Chorwacja, Niemcy, Polska i Ukraina w XX wieku";
2. Joanna Szymoniczek: „Cmentarze jako upamiętnienie wielokulturowości"
3. Wanda Jarząbek: „Polityka zagraniczna".

Regionalistyka

Moderacja: prof. dr hab. ***Hubert Orłowski;***
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–17.30;
Miejsce: Instytut Historyczny, Uniwersytet Wrocławski, ul. Szewska 49, sala nr 236.

1. Beata Jurkowicz: „Problem zwrotu dóbr kultury w stosunkach polsko-niemieckich na przykładzie Pruskiej Biblioteki Państwowej;
2. Katarzyna Smyk: „Pomnik Narodowy pod Tannenbergiem – przedmiot realizacji polityki historycznej i kulturalnej w Prusach Wschodnich w latach 1919–1945";
3. Jerzy Sporek: „Wpływ wojny na prace niemieckich architektów krajobrazu w latach 1914–1918";
4. Joanna Szymoniczek: „Stosunek do śladów przeszłości jako wyraz odmiennej tradycji historycznej na przykładzie kontrowersji wokół niemieckich cmentarzy wojennych w Polsce i na Ukrainie";
5. Miron Urbaniak: „Grenzmarkbahn jako element wielkiej międzywojennej koncepcji Kolei Pogranicza. Koncepcja a realne efekty";
6. Adam Barabasz: „Problematyka niemiecka na łamach tygodnika „Rzeczywistość".

Rozrachunek z przeszłością

Moderacja: prof. dr hab. ***Włodzimierz Stępiński***, prof. dr hab. ***Jan Rydel;***
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–17.30.
Miejsce: Instytut Historyczny, Uniwersytet Wrocławski, ul. Szewska 49, sala nr 241.

1. Joanna Nowosielska-Sobel: „Idea <małych ojczyzn> w kontekście niemieckiego projektu narodowego w pierwszym czterdziestoleciu XX w.";
2. Jörg Hackmann: "Nowa fala rozliczenia z przeszłością?;
3. O dyskusjach nad drugą wojną światową w Niemczech";
4. Tomasz Ślepowroński: „Historycy NRD wobec tradycji Landgesichte w Niemczech";
5. Sławomir Piontek: „Lektor wraca do domu… Niemiecka tożsamość pozjednoczeniowa wg Bernharda Schlinka";
6. Marek Mazurkiewicz: „Kontrowersje wokół budowy miejsca pamięci wysiedleń Niemców z perspektywy polsko-niemieckiej i czesko-niemieckiej";
7. Małgorzata Quinkenstein: „Biennale di Venezia jako artystyczny rachunek sumienia Zachodnich Niemiec";
8. Tomasz Butkiewicz: „Młodość absolwentów szkół elitarnych w ich wspomnieniach Anno 2006–2013 (w świetle wywiadów własnych)";
9. Dominik Pick: „Dlaczego Polacy i Niemcy nie rozumieją się, gdy mówią o historii".

Problemy przekładu literatury niemieckojęzycznej w Polsce po 1989 r.

Moderacja: prof. dr hab. ***Wojciech Kunicki***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–15.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala nr 143.

1. Tomasz Gabiś;
2. Łukasz Musiał;
3. Krzysztof Polechoński.

Wyzwania badań polsko-niemieckiego transferu kulturowego

Moderacja: prof. dr hab. ***Izabela Surynt*** / dr ***Mirosława Zielińska***;
Piątek (22.11. 2013 r.), godz. 14.00–17.30;
Miejsce: Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Biskupa Nankiera 15, sala nr 142.

1. Izabela Surynt/ Mirosława Zielińska: Transfer kulturowy – nowe metody badawcze?";
2. Anna Burzyńska: „Teatr jako przestrzeń dialogu międzykulturowego i nieporozumień wynikających z różnic kulturowych";
3. Karolina Prykowska-Michalak: „Polsko-niemiecki transfer kultury--system teatralny";
4. Katarzyna Śliwińska: „Wypędzenie jako wyzwanie dla komparastyki literackiej i badań transferu kulturowego";
5. Izabela Drozdowska-Broering: „Topografie spotkania. Młoda polska i niemiecka proza pogranicza po roku 1989";
6. Julita Makaro: „Rola sztuki w budowaniu sąsiedztw narodowych: przypadek wystawy: OBOK. Polska – Niemcy. 1000 lat historii w sztuce";
7. Barbara Widawska: „Formy polsko-niemieckiego transferu kulturowego w 2 poł. XIX wieku i jego znaczenie dla rozwoju polskiej nauki";
8. Paweł Zajas: „Weltliteratur w czasach światowego konfliktu (1914–1918). O transferze literackim jako obiekcie i metodzie badań".

Piątek, 22 listopada 2013

18.00 **Spotkanie autorskie z Volkerem Braunem**

Moderacja: prof. dr hab. ***Krzysztof Ruchniewicz*** (CSNE);
Miejsce: „Tajne Komplety", ul. Przejście Gancarskie 2.

Swoje przekłady czytają:

- Wojciech Kunicki
- Marek Śnieciński
- Piotr Stronciwilk
- Marek Zybura

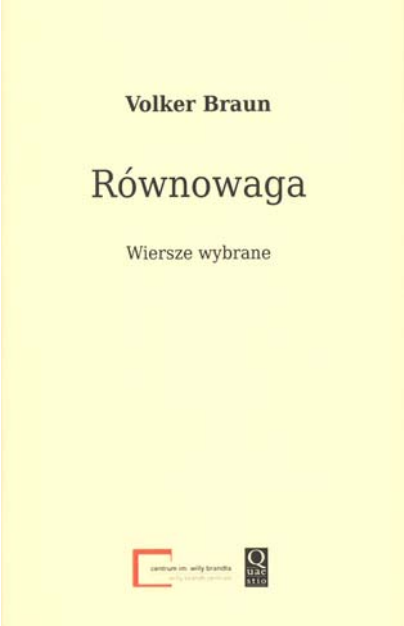

Volker Braun

Volker Braun (ur. 1939 w Dreźnie) – filozof, pisarz. Przepracowawszy kilka lat w górnictwie, studiował w pierwszej połowie lat 60. filozofię na uniwersytecie lipskim. Po studiach został kierownikiem literackim teatru Berliner Ensemble (1965–67), do którego powrócił w 1979. Od 1972 współpracował z Deutsches Theater w Berlinie.

Od głośnego debiutu tomem wierszy Provokation für mich (1965), jednego z najsłynniejszych w literaturze niemieckiej owej dekady, jest pisarstwo Brauna do dzisiaj tej literatury znakiem jakościowym, a on sam uwierającym sumieniem społeczeństwa niemieckiego – najpierw w NRD, a obecnie w zjednoczonych Niemczech. Pisarzowi, którego twórczość wypływa z zainteresowania działaniem człowieka w odmętach epoki, w jaką wrzucił go los, nie chodzi o to, by rzeczywistość tylko opisywać, lecz by ją zmieniać. Przekonany o społecznych powinnościach literatury, rozumianej jako kuźnia społecznych idei, pragnie, aby jego pisarstwo stało się zaczynem rewolucyjnych przeobrażeń. Kontestując w byłej NRD realnie istniejący socjalizm, nie daje teraz zgody na to, co „nastało" po tym, jak społeczeństwo NRD zrezygnowało z suwerennego kształtowania własnego losu, namiętnie zmagając się z zagadnieniem teleologii procesów społecznych. Nie dająca niegdyś Georgowi Büchnerowi spokoju konstatacja „straszliwego fatalizmu historii" i jej przewrotnego prawa, wedle którego najlepsze nawet zamiary, przybierając realny kształt, wynaturzają się w „zamęt" i „grób", nurtuje od początku także twórczość Brauna. To pod jego wpływem pisarz podjął krytyczną refleksję nad janusowym obliczem rewolucji, którą z czasem zawsze zawłaszczają jej polityczni przywódcy, i uprawia ją konsekwentnie w imię „możliwości istnienia" – w NRD np. w Hinze und Kunze (1973), w dzisiejszych Niemczech w Die hellen Haufen (2011).

Twórczość Brauna obecna jest w Polsce od lat 60. Przyswajali ją polszczyźnie tłumacze tej miary co Jacek S. Buras, Ryszard Krynicki, Małgorzata Łukasiewicz czy Eugeniusz Wachowiak. Po latach spadku zainteresowania w Polsce

twórczością pisarzy z byłych wschodnich Niemiec, Volker Braun wraca do polskich czytelników dwujęzyczną edycją swoich wierszy Das Gleichgewicht / Równowaga. Wydany we Wrocławiu w tym roku tom stanowi najpełniejszą dotąd prezentację poetyckich poszukiwań autora w naszym kraju, i to od roku 1963, czyli od początków jego twórczej drogi.

Piątek, 22 listopada 2013

18.00 **Forum medialno-filmowe „Kogo kręcą Niemcy?"**

Czy Niemcy nas w ogóle obchodzą? Normalizacja wzajemnych relacji zaszła już tak daleko, że tematy niemieckie w polskich mediach i kinie przestały być „sexy"? W XX wieku Niemiec się baliśmy, z Niemcami walczyliśmy, ale też za niemieckie marki zarobione na „saksach" stawialiśmy nasze peerelowskie domy. I byliśmy sąsiadów zza Odry ciekawi. Życia na podsłuchu w DDR, cudu gospodarczego na zachodzie, a potem obiecywanych „kwitnących krajobrazów" wschodu. A dziś jest tak normalnie, że aż nudno? O tym chcemy rozmawiać w specjalnym panelu medioznawczym Zjazdu.

W nawiązaniu do kontrowersji, jakie wzbudził niedawny serial „Nasze matki, nasi ojcowie", szczególna uwaga skierowana zostanie na obrazy sąsiada prezentowane w mediach. Podczas panelu odbywającego się w Dolnośląskim Centrum Filmowym przedstawimy fragmenty współczesnych filmów niemieckich ukazujących Polskę i Polaków, jak też filmów polskich przedstawiających Niemcy i Niemców.

W dyskusji udział wezmą: dr ***Ewa Fiuk*** (Uniwersytet Jagielloński), red. ***Tomasz Gabiś*** (Polskie Radio), prof. dr hab. ***Andrzej Gwóźdź*** (Uniwersytet Śląski), red. ***Cezary Kowanda*** („Polityka"), red. ***Monika Sieradzka*** (TVP2), prof. dr hab. ***Izabela Surynt*** (Uniwersytet Wrocławski).

Moderacja: dr ***Andrzej Dębski*** (CSNE), red. ***Tomasz Sikora*** (Radio Wrocław);
Miejsce: Dolnośląskie Centrum Filmowe, sala „Warszawa", ul. Piłsudskiego 64a.

18.00 **Forum dyskusyjne**

DZIEDZICTWO, TOŻSAMOŚĆ, PRZYSZŁOŚĆ. Przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce debatują o osiągnięciach, problemach i nowych wyzwaniach.

Jak przedstawia się obecnie, po niemal ćwierćwieczu istnienia swobód demokratycznych i prawie dekadzie po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, sytuacja żyjących w niej mniejszości narodowych i etnicznych? Jaki wpływ na ich funkcjonowanie wywiera kryzys ekonomiczny i demograficzny? Czy na tożsamość etniczną lub narodową swych przedstawicieli oddziałują próby kształtowania ponadnarodowej tożsamości europejskiej lub tożsamości regionalnych? Czy postępujące procesy globalizacji sprzyjają asymilacji grup mniejszościowych z otoczeniem, czy też odradzaniu się świadomości etnicznej i narodowej? Jakie cele udało się dotychczas zrealizować, a które obszary stanowią zagrożenie dla rozwoju i istnienia mniejszości narodowych i etnicznych? O wyzwaniach stawianych na dziś debatować będą przedstawiciele mniejszości niemieckiej, ukraińskiej, łemkowskiej, żydowskiej, romskiej, tatarskiej, ormiańskiej, karaimskiej, a także reprezentanci świata nauki oraz instytucji rządowych.

W debacie udział wezmą: ***Mariola Abkowicz*** – Przewodnicząca Związku Karaimów Polskich, ***Rafał Bartek*** – Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, ***Musa Czachorowski*** – Związek Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej, dr ***Barbara Kobzarska-Bar*** – Katedra Nauk Społecznych, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, dr hab. ***Markus Krzoska*** – Uniwersytet Justusa Liebiga Gießen, dr ***Irena Kurasz*** – Pełnomocnik ds. Mniejszości Niemieckiej (Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu), prof. dr hab. ***Zbigniew Kurcz*** – Dyrektor Instytutu Socjologii (Uniwersytet Wrocławski), ***Cornelius Ochmann*** – Dyrektor Fundacji Współ-

pracy Polsko-Niemieckiej, ***Igor Salamon*** – Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce koła we Wrocławiu, ***Jerzy Starzyński*** – Prezes Łemkowskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Kyczera", ***Dariusz Tokarz*** – Pełnomocnik Wojewody Dolnośląskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, ***Marcin Wiatr*** – Instytut im. Georga Eckerta ds. Międzynarodowych Badań nad Podręcznikami w Brunszwiku, ***Renata Zajączkowska*** – Przewodnicząca Niemieckiego Towarzystwa Kulturalno-Społecznego we Wrocławiu.

Moderacja: dr ***Marcin Wiatr*** (Instytut Międzynarodowych Badań nad Podręcznikami Szkolnymi im. Georga Eckerta w Brunszwiku), dr ***Irena Kurasz*** (Konsulat Generalny Niemiec we Wrocławiu);
Miejsce: Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu, ul. Saperów 12.

Sobota, 23 listopada 2013

9.30–12.30 **Fora interdyscyplinarne**

Forum Dyskusyjne Młodych Badaczy – doktoranci

II Zjazd Niemcoznawców to wyjątkowa okazja do wymiany myśli pomiędzy najmłodszym pokoleniem badaczy z Polski i Niemiec. Podczas Forum Młodych Badaczy chcemy skoncentrować się na zainteresowaniach, podejmowanych tematach badawczych i motywacjach ich naukowych wyborów. W trakcie otwartej dyskusji będziemy rozmawiać także o wykorzystywanych narzędziach i metodach badawczych, możliwościach finansowania własnych badań i perspektywach na przyszłość. Forum Młodych Badaczy to również okazja do wymiany doświadczeń i nawiązania nowych kontaktów. Mamy też nadzieję, że spotkanie we Wrocławiu zainspiruje doktorantów z Polski i Niemiec do realizacji wspólnych przedsięwzięć naukowych.

Moderacja: ***Andrzej Ceglarz*** i ***Mateusz Matuszyk*** (Seminarium Doktorskie CSNE);
Miejsce: Instytut Historyczny, Uniwersytet Wrocławski, ul. Szewska 49, sala nr 236; godz. 9.30.

Forum Dyskusyjne Młodych Badaczy – studenci

"Ich bin ein Berliner" – Niemcy i partnerzy. Współpraca w wymiarze regionalnym i globalnym. Celem panelu jest naświetlenie współpracy między Niemcami oraz ich partnerami regionalnymi i globalnymi w różnych obszarach, pod względem ekonomicznym, politycznym i społecznym. Panel ma za zadanie wskazanie nowego punktu widzenia na rolę RFN we współczesnej Europie i świecie.

Moderacja: ***Bartłomiej Rutkowski*** (student DE UWr);
Miejsce: Instytut Historyczny, Uniwersytet Wrocławski, ul. Szewska 49, sala nr 241; godz. 9.30.

1. Bartosz Rutkowski: „Polityka energetyczna Niemiec w latach 2005–2013";
2. Aneta Mrozowska: „Niemieckie stanowisko wobec rozszerzenia UE o Turcję w okresie rządów Kanclerz Angeli Merkel (2005–2013)";
3. Grzegorz Sojka: „Okiem czeskich komunistów: rola RFN w Europie i Republice Czeskiej od 1989 r. do chwili obecnej";
4. Patryk Gacka: „Czy granice państwowe mają znaczenie? Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość. Casus Republiki Federalnej Niemiec.";
5. Sebastian Radzik: „Ambiwalentność jako cecha polityki J. F. Kennedy'ego wobec Republiki Federalnej Niemiec";
6. Bartłomiej Grzebyk: „Soft Power Republiki Federalnej Niemiec w sferze ekonomii Unii Europejskiej w latach 2008–2013".

Panel zostanie wzbogacony o plakaty przygotowane przez studentów kierunku Dyplomacja Europejska, które zostaną omówione w dyskusji podsumowującej.

Forum instytucji wspierających badania niemcoznawcze i współpracę naukową

Zunächst werden die Vertreter einiger Stiftungen und anderer Institutionen kurz ihre Tätigkeitsfelder und Fördermöglichkeiten vorstellen.

Daran schließt sich ein Gespräch der Referenten über aktuelle Probleme und neue Entwicklungen in der Wissenschaftsförderung und deutsch-polnischen akademischen Zusammenarbeit an.

Der dritte Teil des Forums bietet dem Publikum die Gelegenheit zu Kommentaren, Anregungen und Fragen an die Institutionsvertreter.

Moderacja: ***Witold Gnauck*** (Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki)
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr, ul. Strażnicza 1–3; sala nr 13; godz. 9.30

1. Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit / Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Cornelius Ochmann
2. Deutscher Akademischer Austauschdienst / Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej. Dr. Peter Hiller
3. Deutsch-Polnische Wissenschaftsstiftung / Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki. Witold Gnauck
4. Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa / Federalny Instytut ds. Kultury i Historii Niemców w Europie Środkowej i Wschodniej. Dr. Jens Stüben
5. Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit / Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej. Rafał Bartek
6. Institut für Politische Studien der Polnischen Akademie der Wissenschaften / Instytut Studiów Politycznych PAN (Zakład Studiów nad Niemcami). Prof. dr hab. Piotr Madajczyk

Forum Wydawców

W przypadku Polski i Niemiec pytanie o stan stosunków polsko-niemieckich, które uznaje się za dobre, czy wręcz za tak dobre jak nigdy dotąd w historii, warto chyba zastąpić pytaniem o stan wiedzy, czy też stan zainteresowania szeroko rozumianymi kwestiami niemieckimi w Polsce i polskimi w Niemczech. W tym kontekście powinniśmy zapytać: skąd czerpiemy wiedzę o Niemcach i Niemczech? Odpowiedzią na to pytanie byłoby przygotowanie listy opisującej nasze źródła wiedzy o sąsiedzie zza Odry, a na tej liście książka zajmowałaby miejsce odległe, nawet bardzo odległe. Książka jako medium traci na znaczeniu, badania Biblioteki Narodowej wskazują na dramatyczny spadek czytelnictwa w Polsce.

Forum Wydawców chciałoby zdiagnozować przyczyny gasnącego zainteresowania przekładami literatury niemieckiej w Polsce oraz nieobecności omówień publikacji niemieckich tłumaczonych na język polski w mediach, przede wszystkim w prasie, radiu i w telewizji.

Polski rynek książki nie wypracował dobrego systemu dystrybucji, nie wypracował efektywnego systemu informacji o nowościach wydawniczych, choć debaty o funkcjonowaniu systemu dystrybucji i informacji o książce trwają nieprzerwanie od ponad 20 lat.

Może warto w środowisku niemcoznawców podyskutować nad stworzeniem bazy danych o przekładach publikacji niemieckich na język polski. Istniejące bazy danych nie spełniają jak dotąd wymogu kompletności i aktualności. Na dobry początek można by pomyśleć o skompletowaniu bazy danych publikacji naukowych przekładanych z języka niemieckiego.

Niepokojące wieści dochodzą także z niemieckiego rynku książki. Od lat wyraźnie spada zainteresowanie literaturą polską. Czy wszechobecne kryterium potencjału komercyjnego doprowadzi do sytuacji, w której współczesna polska literatura stanie się w Niemczech kompletnie nieznana? Jakiego wsparcia

i jakich narzędzi potrzeba, aby ożywić zainteresowanie wydawców i czytelników niemieckich książkami z Polski? Jakie działania, komplementarne do działań Instytutu Książki i Instytutów Polskich na terenie Niemiec, należy podjąć, aby literatura z Polski zagościła na festiwalach literackich w Niemczech i weszła szerzej w obieg rynku książki w Niemczech?

II Zjazd Niemcoznawców odbywa się we Wrocławiu, Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

Może warto pomyśleć o szerszej prezentacji publikacji niemieckich w kontekście tego wydarzenia? Pretekstem mogą być choćby przygotowywane przez Boehlau Verlag publikacje poświęcone Breslau i Wrocławowi.

Zapraszam do udziału w Forum Wydawców!

Moderacja: dr ***Aleksandra Markiewicz*** (Agencja Literacka);
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta UWr, ul. Strażnicza 1–3; sala nr 43; godz. 9.30.

Forum Bibliotekarzy
„Współczesne Niemcy (1989–) w księgozbiorach polskich bibliotek i instytucji kultury"

Podczas forum przedstawione zostaną księgozbiory zgłoszonych instytucji (poster i prezentacja 5–10-minutowa). Planowana jest również dyskusja o możliwościach współpracy i przyszłości bibliotek o takim specjalistycznym księgozbiorze lub wyjątkowej kolekcji. Kolejny punkt programu dotyczyć będzie możliwości stworzenia bazy polskich instytucji, które gromadzą materiały o Niemczech.

1. Ewa Golec (Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu);
2. Grażyna Twardek (Collegium Polonicum; Słubice);
3. Małgorzata Preisner-Stokłosa (Zakład Narowy im. Ossolińskich; Wrocław);
4. Stefan Wiederkehr (Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften Akademienvorhaben "Jahresberichte für deutsche Geschichte";
5. Edyta Kotyńska (Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego).

Moderacja: dr kust. dypl. ***Edyta Kotyńska*** (CSNE);
Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego; ul. Strażnicza 1–3; Biblioteka; godz. 10.00.

Sobota, 23 listopada 2013

12.30–13.30 **Dyskusja podsumowująca**

Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Strażnicza 1–3; sala nr 13, I piętro.

Wystawa towarzysząca Zjazdowi

Miejsce: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Strażnicza 1–3; sala nr 13, I piętro.

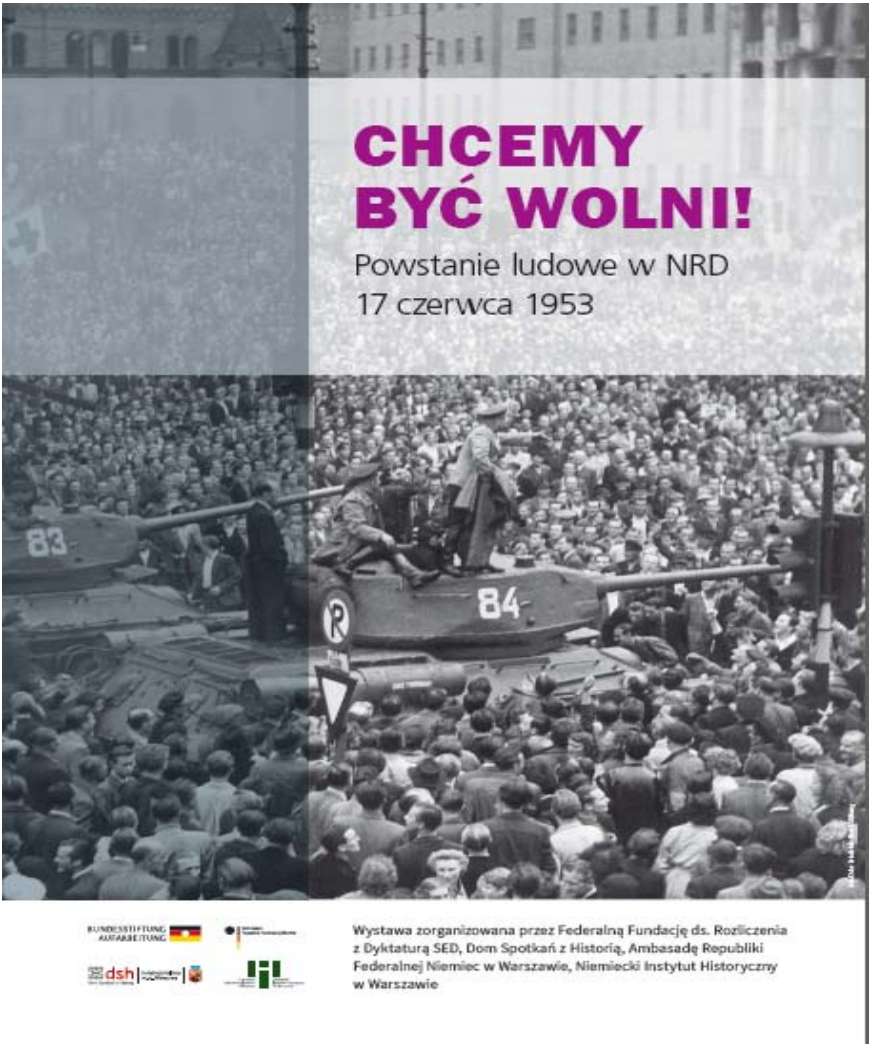

II zjazd niemcoznawców

Wrocław, 21-23 listopada 2013

centrum im. willy brandta
willy brandt zentrum

Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego (dalej CSNE), główny organizator II Zjazdu Polskich Niemcoznawców, jest instytucją inicjującą, organizującą oraz popularyzującą problematykę niemiecką i relacji polsko-niemieckich w kraju i za granicą.

Centrum powstało w 2002 r. jako placówka międzywydziałowa Uniwersytetu Wrocławskiego z inicjatywy Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (dalej DAAD). w ostatnich latach udało się stworzyć wyraźny profil naukowy Centrum, zorganizować sprawnie działające seminaria doktorskie, aktywnie uczestniczyć w procesie kształcenia studentów.

W pracach naukowych, które mają charakter interdyscyplinarny, CSNE koncentruje się na pięciu zakresach tematycznych. Są to:

- Wizje Europy w XIX i XX wieku;
- Nacjonalizm, religie i integracja europejska;
- Kultura, literatura i pamięć w stosunkach polsko-niemieckich;
- Historia Niemiec i kontrowersji polsko-niemieckich oraz
- Polska i Niemcy w zjednoczonej Europie.

Efekty prowadzonych prac badawczych pracownicy CSNE prezentują na konferencjach, workshopach, seminariach i dyskusjach. Obecnie w CSNE zatrudnionych jest ośmiu pracowników naukowych, którzy reprezentują następujące dyscypliny: historia najnowsza, germanistyka, politologia, socjologia. Ważną częścią działalności CSNE jest publikowanie efektów badań w ramach własnych serii wydawniczych i w renomowanych wydawnictwach w kraju lub za granicą z dużą uwagą podchodzi też do popularyzowania wiedzy o Niemczech

w Polsce, a także aktywnie uczestniczy w debatach polsko-niemieckich. Ważnym medium, które Centrum wykorzystuje jest portal informacyjny: niemcy-online.

CSNE powołało kilka serii wydawniczych w Polsce i Niemczech, które cieszą się dużym zainteresowaniem i na trwałe wpisały się już w pejzaż naukowy polsko-niemiecki. Przykładowo Centrum patronuje serii wydawnictw niemieckich ukazujących się w Polsce „Polonica leguntur" (Wydawnictwo Universitas). Uruchomiło jedyną w Polsce serię wydawniczą poświęconą historii, polityce i kulturze NRD. Dużym zainteresowaniem cieszą się także publikacje wydawane w niemieckim wydawnictwie „Fibre Verlag" (Osnabrueck). Prężnie rozwija się seria: „Niemcy, Media, Kultura", do której udało się pozyskać czołówkę kulturoznawców z Polski i zagranicy.

CSNE jest wydawcą trzech czasopism naukowych oraz popularnonaukowych: „Annual of European and Global Studies" (Edinburgh University Press), „Inter Finitimos. Jahrbuch zur deutsch- polnischen Beziehungsgeschichte" (Fibre Verlag, Osnabrueck), „Silesia Nova. Vierteljahresschrift für Kultur und Geschichte" (Neisse Verlag, Dresden). Drugie z wymienionych czasopism Centrum wydaje wraz z Deutsch-Polnische Gesellschaft Bundesverband e.V., Berlin, natomiast trzecie z Instytutem Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Pracownicy Centrum publikują również w czasopismach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, które nie są związane z Centrum. Placówka uważa również za swe zadanie przybliżanie polskiemu odbiorcy bardzo ważnych prac niemieckich poprzez inicjowanie i patronowanie publikacji tłumaczeń (np. Philipp Ther, Ciemna strona państw narodowych. Czystki etniczne w nowoczesnej Europie. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2012).

Niezwykle ważną formą aktywności Centrum jest realizacja zadań dydaktycznych. Centrum prowadzi zajęcia dla doktorantów (seminarium doktorskie) i studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia (kierunek „Dyplomacja Europejska"). W 2003 r. utworzono seminarium doktorskie, które cieszy się

popularnością wśród młodych ludzi myślących o dalszej pracy badawczej. W latach 2003–2013 doktorat obroniło 23 słuchaczy seminarium. Reprezentowali oni różne dyscypliny naukowe. W grudniu 2011 r. CSNE uruchomiło we współpracy z LMU w Monachium pierwsze polsko-niemieckie seminarium doktorskie: „Polen und Deutschland im modernen Europa". Partnerem projektu została prestiżowa dla relacji polsko-niemieckich instytucja, Deutsches Polen Instytut w Darmstadt.

W 2010 roku CSNE we współpracy z Wydziałem Nauk Społecznych UWr. utworzyło pierwszy na wrocławskiej uczelni tzw. makrokierunek, „Dyplomacja Europejska" (studia licencjackie, a od 2011 r. także studia magisterskie). Ten makrokierunek tworzą CSNE, Instytut Politologii oraz Instytut Stosunków Międzynarodowych. Obecnie studiuje w ramach tego kierunku ok. 200 studentów. Studenci „Dyplomacji europejskiej", wśród których nie brak bardzo aktywnych młodych ludzi, utworzyli koło naukowe, które może pochwalić się już pewnymi sukcesami (organizacja konferencji, spotkań z posłami do parlamentu europejskiego, dyskusje).

Uzupełnieniem oferty dydaktycznej CSNE jest organizacja szkoły letniej. We współpracy z Centre interdisciplinaire d'études et de recherches sur l'Allemagne (Paryż) oraz Ludwig- Maximilians-Universität (Monachium) CSNE zorganizowało w 2011 r. we Wrocławiu/ Krzyżowej/Berlinie szkołę letnią: „Weimarer Dreieck und seine Nachbarn. Nachbarschaft verpflichtet". W 2012 roku druga edycja szkoły letniej odbyła się w Monachium, poświęcono ją Trójkątowi Weimarskiemu i politycznemu projektowi Europa w świetle kryzysu euro. Trzecie spotkanie planowane jest w Paryżu w 2013 r. w szkole letniej uczestniczyli doktoranci i studenci z Polski, Niemiec i Francji oraz krajów byłego ZSRR. W 2011 r. uczestnicy szkoły przygotowali interesujące opracowanie (policy paper) poświęcone przyszłości „Trójkąta Weimarskiego".

Cechą szczególną CSNE jest jego aktywność w przestrzeni publicznej Polski i Niemiec. CSNE zorganizowało w ostatnich latach międzynarodowe konferencje, cykle wykładów, wystąpienia polityków. Ilość tego typu przedsięwzięć

jest bardzo znaczącą. M.in. w maju 2010 r. we Wrocławiu Centrum zorganizowało i Zjazd Polskich Niemcoznawców. Zaproszenie przyjęło prawie 300 osób. Zorganizowano obrady w prawie 20 sekcjach tematycznych, odbyły się dyskusje i debaty towarzyszące Kongresowi. w pamięci uczestników z pewnością utkwiła debata poświęcona roli mediów czy spotkanie autorskie z prof. Władysławem Bartoszewskim, byłym ministrem spraw zagranicznych RP a obecnie pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów do spraw dialogu międzynarodowego. Ważnym punktem programu Kongresu była debata doktorantów. Wzięło w niej udział prawie 50 osób z całej Polski.

Konferencje Centrum spotykają się z ogromnym zainteresowaniem. Magnesem przyciągającym referentów, jak i słuchaczy jest bez wątpienia ich charakter interdyscyplinarny. Poniżej wybrane przedsięwzięcia z tego zakresu. We wrześniu 2009 r. we Wrocławiu CSNE we współpracy z Ruhr-Universitaet Bochum zorganizowało międzynarodową konferencję: „Historyczne znaczenie wypłat odszkodowań za pracę przymusową w czasie II wojny światowej", w kwietniu 2010 r. odbyła się konferencja: „Między Rosją(Sowiecką) a Niemcami – Historia i polityka w twórczości Józefa Mackiewicza", a w październiku tego roku we współpracy z Deutsches Polen Institut międzynarodowa konferencja: „20 lat polsko-niemieckiego sąsiedztwa (1990–2010). Próba bilansu". Natomiast w październiku 2011 r. odbyła się międzynarodowa konferencja: „Czesław Miłosz: duch i władza w wieku skrajności". W końcu w maju 2012 r. CSNE zorganizowało międzynarodową konferencję jubileuszową: „Projekt Europa: potencjał i wyzwania?". Z Bundeszentrale fuer Politische Bildung CSNE organizuje wspólne doroczne konferencje poświęcone różnym aspektom migracji. Materiały z tych spotkań zamieszczane są na stronie domowej Bundeszentrale i cieszą się zainteresowaniem internautów.

Inną sprawdzoną z sukcesem przez Centrum formą spotkań jest cykl wykładów poświęconych pamięci patrona wrocławskiej placówki, Willy Brandt lectures. Cykl ten organizuje CSNE we współpracy z Fundacją im. F. Eberta, Przedstawicielstwo w Polsce. Referentami są znane osoby ze świata polityki, nauki, twórcy. W 2010 r. zaproszenie przyjął b. kanclerz RFN, Gerhard

Schröder, który wygłosił odczyt: „Unia Europejska w zglobalizowanym świecie – szanse i wyzwania dla Polski, i Niemiec". Natomiast w 2012 r. referentką była minister, Angelika Schwall-Duerren.W ubiegłym roku CSNE zainicjowało dwa nowe cykle wykładów, „Wykłady im. Norberta Eliasa" oraz „Kolokwia im. Reinharta Kosellecka", które adresowane są do odbiorców głębiej zainteresowanych nowymi prądami w naukach społecznych.

Dużym zainteresowaniem cieszą się cykle wykładów filmowych organizowane przez dr. Andrzeja Dębskiego. Na uwagę zasługuje m.in. cykl „Spotkania PL-DE", który jest realizowany we współpracy z Dolnośląskim Centrum Filmowym. W tym roku CSNE było partnerem w organizacji „Tygodnia kina niemieckiego" we Wrocławiu. Centrum czyni wysiłki stania się tzw. dobrym adresem dla publiczności zainteresowanej problematyką historyczną i społeczną. Motywowane jest to chęcią promocji nie tylko samej placówki, ale i niemieckiej kultury oraz idei polsko-niemieckiej współpracy i partnerstwa.

W CSNE odbywają się również prezentacje książek, pokazywane są również wystawy. W ostatnich latach CSNE organizowało promocje książek w różnych miastach Polski i Niemiec. W 2011 r. uczestniczyło w pomieszczeniach redakcji prestiżowego tygodnika „Polityka" w prezentacji biografii P. Merserburgera o Willy'm Brandcie, która ukazała się z inicjatywy Centrum w Wydawnictwie Poznańskim. Intensywna współpraca z władzami miejskimi zaowocowała realizacją wspólnego przedsięwzięcia, jakim była organizacja uroczystości wręczenie profesury im. Fritza Sterna b. prezydentowi RFN, Richardowi von Weizsäckerowi. Prezydent von Weizsäcker i prof. Stern byli gośćmi Centrum i spotkali się ze studentami i doktorantami Centrum.

Aktywność Centrum w zakresie badań niemcoznawczych i relacji polsko-niemieckich niejednokrotnie została dostrzeżona na szerszym forum. Działo się tak zwłaszcza w jubileuszowym 2012 r., kiedy CSNE obchodziło dekadę swej pracy. Wiceminister spraw zagranicznych RP, Maciej Szpunar, pisał m.in. „[...] Centrum to instytucja ze znaczącym dorobkiem, której głos w debacie o współczesnym kształcie stosunków polsko-niemieckich ma istotne znacze-

nie. Aktywność Centrum, podejmowane tematy, które mają wymiar nie tylko bilateralny, lecz przede wszystkim europejski, jego wkład w rozwój stosunków polsko-niemieckich poprzez wymianę naukową, ale także poprzez szersze oddziaływanie społeczne, nadaje relacjom między Polską a Niemcami nowy wymiar, przyczyniając się do ich mocniejszego zakotwiczenia w Europie".

Bliższe informacje o Centrum, jego powstaniu, działalności i planach można znaleźć w broszurze jubileuszowej.

NIEMCY-ONLINE.pl
NAJWAŻNIEJSZE ZZA ODRY

Niemcy-online.pl to czołowy polski portal internetowy przybliżający polskim czytelnikom sytuację w Niemczech. Każdego dnia zespół kilkunastu dziennikarzy i stażystów opisuje tamtejsze życie społeczne, polityczne, gospodarcze. w przystępny sposób prezentujemy codzienność u sąsiada zza Odry, znajdując odbiorców właściwie na całym świecie. Na stronach niemcy-online.pl jest miejsce na krótkie i szybkie informacje z bieżących wydarzeń, jak i przekrojowe panoramiczne raporty prezentujące przekrojowo wybrane zjawiska społeczne. Dzięki otwartemu profilowi społecznemu, każdy czytelnik może stać się naszym autorem – w ciągu 4 lat istnienia portalu z opcji „Dołącz do nas" skorzystało już 67 osób. w tym czasie mieliśmy już kilkudziesięciu stażystów i praktykantów, którzy następnie kontynuowali karierę w innych mediach. Część z nich na stałe weszła do zespołu dziennikarzy portalu. To na niemcy-online.pl publikowane są wpisy polskich blogerów tematyzujących wydarzenia w Niemczech, to u nas znajduje się baza polskich niemcoznawców ułatwiająca ich wzajemne kontakty i pomagająca przy organizacji wydarzeń. Nasi korespondenci biorą udział w najważniejszych wydarzeniach w Niemczech, a redaktorzy jako eksperci-niemcoznawcy są cytowani przez ogólnopolskie media.

Chcesz wiedzieć więcej lub pisać dla nas?
niemcy-online@wbz.uni.wroc.pl

DAAD Deutscher Akademischer Austausch Dienst
German Academic Exchange Service

Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (DAAD) istnieje od 1925 roku i jest wspólną organizacją niemieckich szkół wyższych i reprezentuje niemieckie uczelnie za granicą. Jej zadaniem jest wspieranie współpracy z uczelniami zagranicznymi przede wszystkim poprzez wymianę studentów i naukowców. Programy DAAD są skierowane do wszystkich krajów i obejmują wszystkie dziedziny nauki, co jest korzystne w równym stopniu dla Niemców jak i obcokrajowców. DAAD posiada na całym świecie 15 przedstawicielstw. Warszawskie przedstawicielstwo powstało w 1997 roku. Do jego głównych zadań należy utrzymywanie bliskich kontaktów z polskimi uczelniami, informowanie o możliwościach studiowania i prowadzenia badań naukowych w Niemczech i w Polsce oraz przyznawanie stypendiów na pobyty studyjne i badawcze na niemieckich uczelniach.

DEUTSCHES POLEN INSTITUT

Das Deutsche Polen-Institut (DPI) Darmstadt ist ein Forschungs-, Analyse-, Informations- und Veranstaltungszentrum für polnische Kultur, Geschichte, Politik, Gesellschaft und die deutsch-polnischen Beziehungen im europäischen Kontext. Es hat die Aufgabe, durch seine Arbeit zur Vertiefung der gegenseitigen Kenntnisse des kulturellen, geistigen und gesellschaftlichen Lebens von Polen und Deutschen beizutragen.

Seine Ziele verfolgt das DPI vor allem durch eine Ansprache von Entscheidern und Multiplikatoren in Politik, Kultur, Bildung und Wissenschaft, Verwaltung, Medien und Wirtschaft.

Im Mittelpunkt der Arbeit der vergangenen Jahre stand unter anderem die Vernetzung der deutschsprachigen Polenforschung. Zu diesem Zweck organisiert es seit 2009 gemeinsam mit Partnern die Tagungen Polenforschung. Der dritte derartige Kongress wird vom 20. bis 22. März 2014 in Gießen stattfinden. Weitere wissenschaftliche Tagungen, Workshops und Projekte ergänzen das Programm.

Die Publikationstätigkeit des Instituts ist weitgefächert und reicht von Übersetzungen wissenschaftlicher und essayistischer Werke über die Herausgabe von Anthologien und Monographien bis hin zu den alle zwei Wochen erscheinenden „Polen-Analysen“. In Vorbereitung ist eine in fünf Bänden erscheinende „Deutsch-Polnische Geschichte“.

Neben dem wissenschaftlichen Schwerpunkt ist das Institut im Bereich Schule aktiv. Es hat eine Reihe von Lehrwerken herausgebracht, darunter ein Polni-

sch-Lehrwerk für Gymnasien, und arbeitet derzeit an einer polenbezogenen Internetplattform für Lehrer und Schulen.

Der Kulturbereich wird neben dem „Jahrbuch Polen“ mit einer Reihe von Veranstaltungen bedient – Lesungen, Konzerten und Ausstellungen. Politikbegleitung findet u.a. im Rahmen der „Kopernikus-Gruppe“ sowie bei Parlamentarierworkshop statt.

Zentraler Bestandteil des DPI ist die mehr als 60.000 Bände umfassende Bibliothek, eine einzigartige Sammlung polnischer Literatur in Originalsprache und in deutscher Übersetzung. Ein umfangreiches Archiv ergänzt die Bestände. Stipendiaten und Teilnehmer der DPI-Sommerakademie, Praktikanten und Studierende nutzen die Ressourcen des DPI gerne.

Deutsches Polen-Institut, Mathildenhöhweg 2, D-64287 Darmstadt,
www.deutsches-polen-institut.de

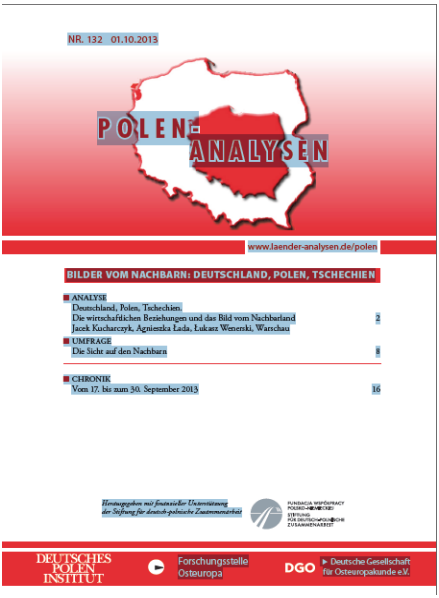
NR. 132 01.10.2013

POLEN-ANALYSEN

www.laender-analysen.de/polen

BILDER VOM NACHBARN: DEUTSCHLAND, POLEN, TSCHECHIEN

ANALYSE
Deutschland, Polen, Tschechien.
Die wirtschaftlichen Beziehungen und das Bild vom Nachbarland 2
Jacek Kucharczyk, Agnieszka Łada, Łukasz Wenzerski, Warschau

UMFRAGE
Die Sicht auf den Nachbarn 8

CHRONIK
Vom 17. bis zum 30. September 2013 16

Herausgegeben mit finanzieller Unterstützung der Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit

DEUTSCHES POLEN INSTITUT

Forschungsstelle Osteuropa

DGO Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde e.V.

Die Polen-Analysen erscheinen zweimal monatlich als E-Mail-Dienst. Sie werden gemeinsam vom Deutschen Polen-Institut Darmstadt, der Bremer Forschungsstelle Osteuropa und der Deutschen Gesellschaft für Osteuropakunde in Partnerschaft mit dem Willy Brandt Zentrum für Deutschland- und Europastudien an der Universität Wroclaw (Breslau) herausgegeben.

Ein Archiv der Polen-Analysen finden Sie im Internet unter www.laender-analysen.de/polen

Diese Analysen finden Sie online als Lizenzausgabe auf bpb.de

15 lat Jahre

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej (DWPN) jest pierwszym związkiem stowarzyszeń, który powstał z inicjatywy polskich i niemieckich instytucji oraz organizacji w 1998 roku. DWPN jako bilateralna organizacja realizuje projekty edukacyjne i informacyjne z zakresu stosunków polsko-niemieckich, dialogu interkulturowego, budowania społeczeństwa obywatelskiego, propagowania praw mniejszości narodowych, rozwoju lokalnego oraz regionalnego w kontekście obecności Polski w Unii Europejskiej. Działania realizowane są m.in. w formie konferencji, seminariów, szkoleń, warsztatów, publikacji i konkursów. Adresatami i partnerami tych działań są środowiska nauki, polityki oraz kultury, mniejszość niemiecka, młodzież z Polski i Niemiec, samorządy terytorialne, organizacje pozarządowe, jak i dziennikarze. DWPN współpracuje z instytucjami i organizacjami nie tylko z Polski i Niemiec, ale też z innych krajów europejskich. DWPN ma swoje biura w Gliwicach i Opolu.

Więcej informacji na temat działalności i realizowanych projektów na stronie www.haus.pl.

ul. Bojkowska 37, 44-100 Gliwice
tel.: 32 461 20 70, fax: 32 461 20 71
e-mail: haus@haus.pl

ul. 1 Maja 13/2, 45-068 Opole
tel.: 77 402 51 05, fax: 77 402 51 15
e-mail: haus-opole@haus.pl

Konrad Adenauer Stiftung

Fundacja Konrada Adenauera jest niemiecką fundacją polityczną zbliżoną ideowo do Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej (CDU).

Swoją międzynarodową działalnością Fundacja prowadzi od 50 lat poprzez swoje biura w ponad 120 krajach przyczyniając się do rozwoju demokracji i społecznej gospodarki rynkowej na świecie. Wspiera dialog w polityce wewnętrznej i międzynarodowej, a także porozumienie między kulturami i religiami.

Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, jako pierwsza niemiecka fundacja polityczna, otworzyła swoje biuro 10 listopada 1989 roku. Był to wyraz uznania dla wieloletniej walki Polaków o wolność, demokrację i prawa człowieka, która ostatecznie doprowadziła do obalenia dyktatury komunistycznej oraz zakończenia podziału Europy, w tym również Niemiec. Dziś Fundacja w Polsce wspiera przede wszystkim budowę społeczeństwa obywatelskiego, rozwój systemu partyjnego, ponadpaństwowy dialog międzypartyjny i sprawnie działający system społeczny i gospodarczy, kontynuację procesu integracji europejskiej i dbałość o dobre stosunki Polski i Niemiec. Inne ważne obszary działalności to: debata, z perspektywy chrześcijańskiej demokracji, na temat głównych wartości w społeczeństwie i roli kościoła, polityka wschodnia UE i polityka bezpieczeństwa, tworzenie społecznej gospodarki rynkowej i efektywnej administracji państwowej. Fundacja zajmuje się również zagadnieniami związanymi ze wspólną historią Polski i Niemiec.

Do działalności w Polsce należy edukacja polityczna poprzez organizację seminariów, konferencji i debat, które Fundacja przygotowuje sama, lub we współpracy z partnerami z Polski. Wzorowa współpraca partnerska z polskimi organizacjami pozarządowymi jest ważnym celem i zadaniem Fundacji. w projekty Fundacji włączają się osobistości ze świata biznesu, polityki, Kościoła i nauki.

Uzupełnieniem projektów Fundacji Konrada Adenauera w Polsce są stypendia, programy studyjne i informacyjne oraz publikacje wydawane lub dotowane przez Fundację.

Die Konrad-Adenauer-Stiftung ist eine deutsche Politische Stiftung, die der Christlich Demokratischen Union Deutschlands (CDU) nahe steht. Nach der Gründung 1956 wurde sie 1964 nach dem ersten

Bundeskanzler der Deutschlands, Konrad-Adenauer, benannt. Sein Name steht für den demokratischen Wiederaufbau Deutschlands, die außenpolitische Verankerung in einer transatlantischen Wertegemeinschaft, die Vision der europäischen Einigung und die Orientierung an der Sozialen Marktwirtschaft.

Internationale Zusammenarbeit. Durch weltweit mehr als 70 Büros und Projekte in über 120 Ländern leisten wir einen Beitrag zur Förderung von Demokratie, Rechtsstaatlichkeit und Sozialer Marktwirtschaft. Um Frieden und Freiheit zu sichern, unterstützen wir den kontinuierlichen außen- und sicherheitspolitischen Dialog sowie den Austausch zwischen Kulturen und Religionen.

Die Konrad-Adenauer Stiftung in Polen eröffnete als erste deutsche Politische Stiftung ihr Auslandsbüro am 10. November 1989 in Warschau. Dies war auch ein Ausdruck der Anerkennung des polnischen Freiheitskampfes, der schließlich zur Überwindung der kommunistischen Diktatur und zur Einheit Europas und Deutschlands führte. Wichtigstes Ziel der KAS war damals die Unterstützung Polens bei der Integration in die NATO und die EU.

Heute unterstützt die Stiftung in Polen besonders den Aufbau der Zivilgesellschaft, die Entwicklung des internationalen Parteiendialogs und einer funktionsfähigen Sozial- und Wirtschaftsordnung, die Weiterführung der europäischen Integration sowie die Pflege partnerschaftlicher Beziehungen zwischen Deutschland und Polen. Weitere wichtige Themen unserer Arbeit sind: der Dialog aus christdemokratischer Perspektive über die gesellschaftlichen Grundwerte und die Rolle der Kirche, die Außenpolitik der EU, die Gestaltung einer Sozialen Marktwirtschaft, einer effizienten Verwaltung und politischen Führung.

Zu unseren Aktivitäten in Polen zählen politische Bildungsmaßnahmen wie Seminare, Konferenzen und Diskussionsveranstaltungen, die von der Stiftung selbst und in Zusammenarbeit mit polnischen Partnern durchgeführt werden.

Das Programm wird durch die Vergabe von Stipendien, durch Studien- und Informationsprogramme sowie durch eigene und im Auftrag der KAS erstellte Publikationen ergänzt.

Ośrodek
Pamięć i Przyszłość

Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” zajmuje się dokumentowaniem i popularyzacją powojennej historii Wrocławia i Dolnego Śląska, organizuje wystawy, koncerty, programy edukacyjne i sympozja naukowe. Prowadzi działalność wydawniczą. Głównym celem Ośrodka jest stworzenie nowoczesnego muzeum – Centrum Wystaw Historycznych w zajezdni przy ulicy Grabiszyńskiej we Wrocławiu, w kolebce wrocławskiej „Solidarności”.

ODRA-FILM

Instytucja Kultury
Samorządu Województwa Dolnośląskiego

Odra-Film zajmuje się upowszechnianiem kultury filmowej:

- jest właścicielem kin na Dolnym Śląsku i w woj. lubuskim,
- prowadzi Dolnośląskie Centrum Filmowe (DCF) we Wrocławiu, 4-salowe kino, należące do Europa Cinemas oraz Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych,
- wspiera produkcję filmową poprzez dofinansowania w Dolnośląskim Konkursie Filmowym oraz prowadzenie Wroclaw Film Commission,
- organizuje liczne cykle (np. DKF, Filmowy Klub Seniorów) oraz pokazy specjalne, przedpremierowe i premierowe,
- współorganizuje wiele festiwali i przeglądów tematycznych, m.in.: Planete+ Doc Film Festival, Festiwal Aktorstwa Filmowego, MFF Watch Docs. Prawa Człowieka w Filmie, Przegląd Filmowy Brave, Festiwal Kina Amatorskiego i Niezależnego KAN, Festiwal Filmów Afrykańskich AfryKamera, Przegląd Filmowy Obrazy Historii, Festiwal Kina Autorskiego Quest Europe, Festiwal Zoom-Zbliżenia.

Szczegóły na stronach:
odra-film.wroc.pl
dcf.wroclaw.pl
wroclawfilmcommission.pl

Deutsche
Sozial-Kulturelle
Gesellschaft in Breslau

Niemieckie Towarzystwo
Kulturalno-Społeczne
we Wrocławiu

Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne (NTKS) we Wrocławiu jest od roku 1991 oficjalnie zarejestrowaną organizacją skupiającą Niemców mieszkających we Wrocławiu i okolicy i liczy około 1200 członków zwyczajnych i wspierających. w siedzibie NTKS prowadzone są kursy języka niemieckiego dla dzieci i młodzieży, jak również dla dorosłych, o różnym stopniu zaawansowania.

Przy NTKS już od kwietnia 1992 roku działa chór „Die Heimatsänger", nawiązujący do tradycji grupy śpiewaczej, która istniała na Dolnym Śląsku w latach 50-tych. Zespół posiada w swoim repertuarze bogaty wybór tradycyjnych pieśni niemieckich oraz śląskich, ponadto występuje w pięknych dolnośląskich strojach regionalnych. Dużą wagę przywiązuje Towarzystwo do pracy z dziećmi i młodzieżą. Przy NTKS działa grupa młodzieżowa i dziecięca, a do największych sukcesów w tej dziedzinie zaliczyć można niewątpliwie utworzenie dwujęzycznej polsko-niemieckiej klasy przy XIII. LO we Wrocławiu, której maturzyści kończą szkołę średnią z niemieckim dyplomem językowym KDS II. Ponadto Towarzystwo opiekuje się przedszkolami, m.in. Przedszkolem Nr 71 we Wrocławiu, gdzie prowadzona jest nauka języka niemieckiego.

W zakresie kultury i edukacji Towarzystwo proponuje swym członkom oraz mieszkańcom Wrocławia bogatą i wielorodną ofertę, obejmującą m. in. seminaria, wykłady cykliczne i sympozja na temat kultury i sztuki Wrocławia i Śląska, spotkania autorskie z niemieckimi poetami i pisarzami, koncerty z udziałem niemieckich śpiewaków, muzyków i orkiestr.

Program kulturalny zawiera zarówno wystawy artystów śląskich, występy gościnne scen niemieckich, prezentacje niemieckich filmów, ale również stałe imprezy, jak coroczne spotkania adwentowo-bożenarodzeniowe, zabawy karnawałowe, wycieczki i inne. Propozycje w zakresie kulturalnym organizowane we współpracy z rozmaitymi instytucjami partnerskimi, w tym z Muzeum Miejskim Wrocławia, Uniwersytetem Wrocławskim, Samorządem Wrocławskim, Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi z terenu Wrocławia, oraz innymi, cieszą się dużym zainteresowaniem.

Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu
53-151 Wrocław; ul. Saperów 12
tel: 0 71/ 361 42 31
e-mail: ntkswroclaw@vdg.pl
www.ntkswroclaw.vdg.pl

Deutsch-Polnisches Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM) to organizacja międzynarodowa utworzona w 1991 roku przez rządy Polski i Niemiec.

Zadaniem PNWM jest wspieranie wzajemnego poznania, zrozumienia oraz współpracy młodych Polaków i Niemców. W tym celu dofinansowuje, inicjuje i merytorycznie wspiera spotkania młodzieży. Ponadto dla organizatorów i animatorów tych spotkań przeprowadza szkolenia, konferencje, seminaria oraz wydaje publikacje. Służą one poszerzaniu ich kwalifikacji, a poprzez to podnoszeniu jakości programów polsko-niemieckich.

Rocznie PNWM dofinansowuje około **3000 projektów** dla młodzieży, od wymiany uczniów przez projekty kulturalne czy historyczne po wydarzenia sportowe. Dzięki wsparciu PNWM odbyło się dotychczas ponad **60 tysięcy projektów**, w których udział wzięły ponad **dwa miliony uczestników**.

Deutsch-Polnisches Jugendwerk

Das Deutsch-Polnische Jugendwerk fördert die Begegnung junger Deutscher und Polen. Es wurde 1991 als internationale Organisation von den Regierungen der Bundesrepublik und der Republik Polen gegründet.

Das Jugendwerk finanziert und initiiert deutsch-polnische Jugendbegegnungen und unterstützt sie inhaltlich. Damit fördert es das gegenseitige Kennenlernen, Verständnis und die Zusammenarbeit junger Menschen aus Deutschland und Polen. Für Organisatorinnen und Organisatoren von Jugendbegegnungen bie-

tet das DPJW außerdem Fortbildungen, Konferenzen Seminare und Publikationen, die ihnen helfen sollen, sich besser auf die Begegnung vorzubereiten.

Das DPJW fördert jedes Jahr rund 3000 Jugendprojekte – von Schüleraustausch bis hin zu Kultur- und Geschichtsprojekten oder Sportereignissen. Dank der Unterstützung durch das DPJW wurden bisher mehr als 60.000 Projekte realisiert, an denen mehr als zwei Millionen junge Menschen teilgenommen haben.

Ośrodek KARTA – niezależna organizacja pożytku publicznego, zajmująca się dokumentowaniem i upowszechnianiem historii najnowszej Polski i Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku. Prowadzi działalność: wydawniczą (kwartalnik historyczny „Karta", rekomendowany przez MEN do codziennej pracy polonistów i historyków w szkołach; albumy historyczne, serie książkowe: „Świadectwa", „Żydzi polscy", „Karty Historii"), edukacyjną, archiwistyczną (Archiwum Wschodnie, Archiwum Opozycji, Archiwum Historii Mówionej, Archiwum Fotografii). Koordynuje w Polsce działania archiwistyki społecznej, inicjuje w kraju i środowiskach polskich za granicą akcje ocalania Pamięci.

OŚRODEK KARTA
ul. Narbutta 29
02-536 Warszawa
tel.: (+48 22) 848 07 12
ksiegarnia.karta.org.pl
karta.org.pl
facebook.com/OsrodekKARTA

FRIEDRICH EBERT STIFTUNG
PRZEDSTAWICIELSTWO W POLSCE

Fundacja im. Friedricha Eberta została założona w 1925 roku na mocy testamentu politycznego pierwszego demokratycznie wybranego prezydenta Niemiec Friedrich Eberta. Fundacja, której działalność w roku 1933 została zakazana przez narodowych socjalistów, a w roku 1947 wznowiona, jest największą i najstarszą wśród istniejących obecnie fundacji politycznych w Niemczech.

FES wspiera idee i główne wartości socjaldemokracji, a jej działania mają na celu zwiększenie partycypacji obywateli w życiu politycznym, wzmocnienie spójności społecznej, sprawiedliwe kształtowanie systemu społeczno-ekonomicznego, pogłębienie dialogu między związkami zawodowymi a światem polityki oraz nadanie globalizacji ludzkiej twarzy.

Ponadto Fundacja przyznaje stypendia szczególnie uzdolnionym studentom i doktorantom wyróżniającym się dużym zaangażowaniem społeczno-politycznym. fundacja co roku wspiera ok. 2700 studentów i doktorantów, zwłaszcza z rodzin niezamożnych lub ze środowisk imigrantów.

Obok głównych siedzib w Bonn i Berlinie FES utrzymuje przedstawicielstwa w ponad 100 krajach na całym świecie. Biuro w Warszawie, istniejące od roku 1990, należy do największych.

BIULETYN NIEMIECKI

- analizuje wybrane, aktualne procesy polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe mające istotny wpływ na zmiany w Niemczech
- dostarcza rzetelnych analiz polskojęzycznym czytelnikom sporządzonych przez młodsze pokolenie analityków i ekspertów
- zaprasza do dyskusji na tematy związane z Niemcami, Polską i stosunkami polsko-niemieckimi w Europie
- kierowany jest do osób zainteresowanych sprawami niemieckimi i relacjami polsko-niemieckimi na różnych płaszczyznach zawodowych i osobistych (dziennikarze, eksperci, urzędnicy administracji centralnej i lokalnej, dyplomaci, studenci itd.)
- udostępniany jest bezpłatnie raz w miesiącu i rozsyłany drogą elektroniczną w formie PDF
- wydawany jest przez Centrum Stosunków Międzynarodowych i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej

Zamów bezpłatną prenumeratę pod adresem: bn@csm.org.pl

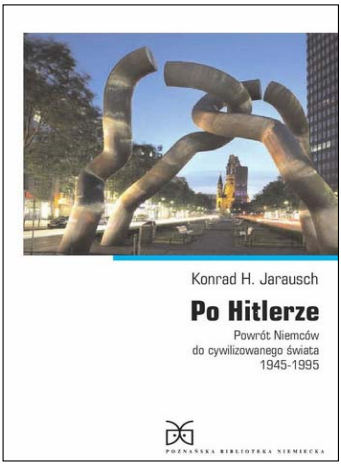

Wydawnictwo Nauka i Innowacje utworzone zostało w 2012 r. z inicjatywy Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Specjalizuje się w wydawaniu książek naukowych i popularno-naukowych. Tematycznie swym obszarem zainteresowań obejmuje nauki humanistyczne, prawne i ścisłe. Wśród autorów wydawnictwa są tacy wybitni luminarze nauki polskiej jak, m.in. Gerard Labuda, Janusz Tazbir, Henryk Samsonowicz, Hubert Orłowski, Bogdan Marciniec. Wydawnictwo wydaje dwa prestiżowe czasopisma naukowe, a mianowicie „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" oraz „Czasopismo Prawno-Historyczne". Szereg prac Wydawnictwa Nauka i Innowacje ukazuje się w ramach serii wydawniczych. Najbardziej prestiżową jest seria „Poznańska Biblioteka Niemiecka" redagowana przez Huberta Orłowskiego. w jej ramach, w latach 2013–2016, ukaże się piętnaście tomów. Seria „Poznańska Biblioteka Niemiecka" realizowana jest przy finansowym wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

„Rocznik Polsko-Niemiecki" wydawany jest przez Zakład Studiów nad Niemcami Instytutu Studiów Politycznych PAN w Warszawie od 1992 roku. Początkowo redaktorem naczelnym był prof. dr hab. Jerzy Holzer, a obecnie funkcję tę pełni prof. dr hab. Piotr Madajczyk.

Przedmiot zainteresowań „Rocznika" stanowią relacje polsko-niemieckie, oraz obszar niemieckojęzyczny w Europie (przede wszystkim Niemcy – w tym historia obydwu państw niemieckich po II wojnie światowej, oraz Austria). Pismo nie jest nastawione na monitorowanie aktualnych wydarzeń, ale na analizowanie ich w szerszej perspektywie historycznej. Stąd istotną część publikowanych artykułów stanowią teksty poświęcone tematyce historycznej, lub też łączące perspektywę historyczną i politologiczną. W „Roczniku" publikowane są ponadto dokumenty, oraz recenzje i artykuły recenzyjne.

Pismo nie skupia się na wydarzeniach politycznych, ale zamieszcza – i docelowo chce czynić to w coraz szerszym zakresie – teksty poświęcone także problematyce społecznej, ekonomicznej, kulturalnej. Trzon autorów stanowią pracownicy Instytutu Studiów Politycznych, relacjonujący także wyniki własnych

badań i projektów badawczych. Jednakże w każdym numerze zamieszczane są także teksty badaczy z innych ośrodków naukowych.

Redakcja przestrzega zasad mających zagwarantować wysoki poziom pisma, a dotyczących oryginalności artykułów i zasad ich recenzowania.

Przy artykułach zamieszczane jest streszczenie w języku angielskim, a pełne ich teksty dostępne są w Internecie, na stronie Central and Eastern European Online Library (CEEOL).

NIEMIECKA SCENA POLITYCZNA 2009–2013

Aktorzy, zagadnienia i wyzwania

Redakcja
Aleksandra Kruk, Monika Sus

Wrocław 2013

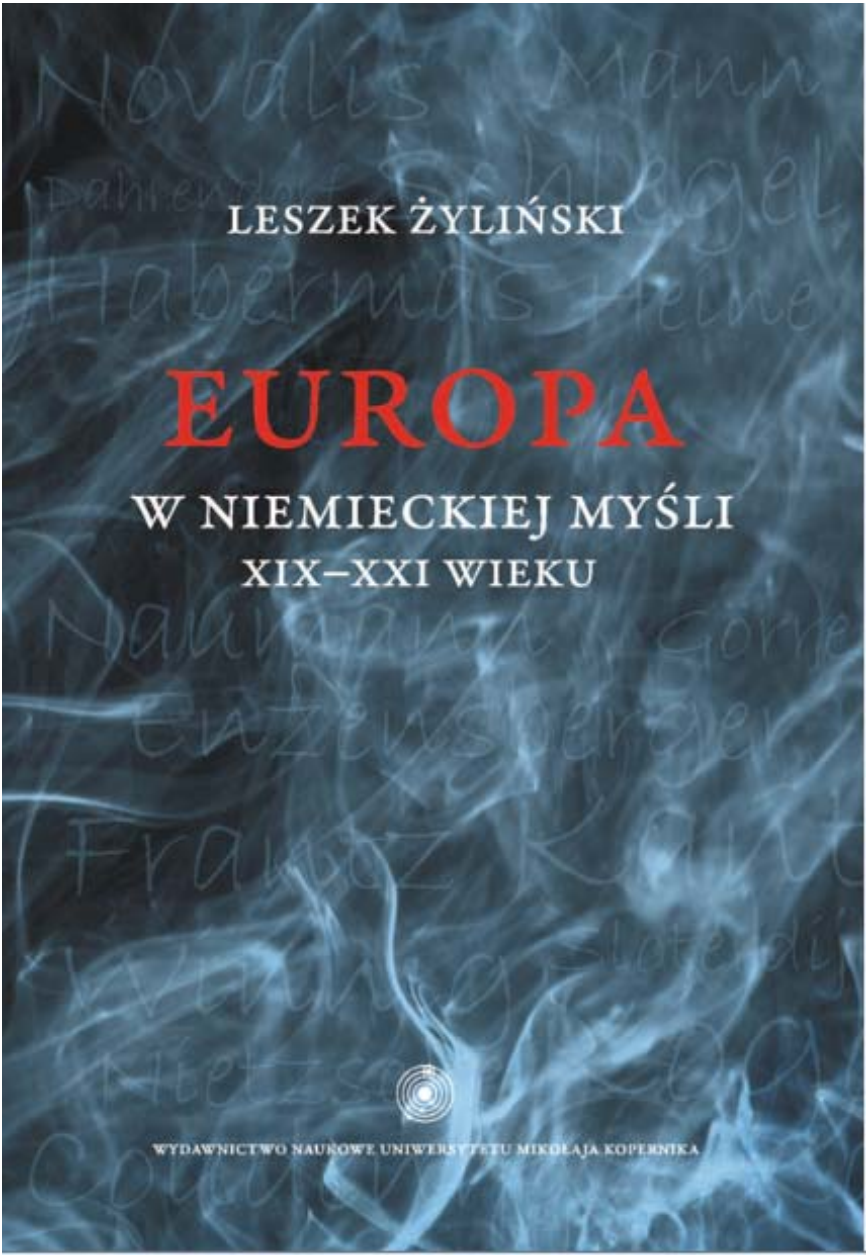

LESZEK ŻYLIŃSKI

EUROPA

W NIEMIECKIEJ MYŚLI XIX–XXI WIEKU

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Organizatorzy

Współorganizatorzy

Patroni